

Lwowska Narodowa Naukowa Biblioteka Ukrainy im. W. Stefanyka.

Odział Rękopisów

Zespół (fond) 125

ARCHIWUM GALICYJSKIE TOWARZYSTWA GOSPODARSKIEGO

195. Materiały dotyczące rozwoju mleczarstwa w Galicji. 1887-1889. K. 113.

STRONY NIEZAPISANE NIE ZOSTAŁY ZDIGITALIZOWANE

БІБЛІОТЕКА НАУКОВОГО
ІНСТИТУТУ
ІМЕНІ В. Г. ШУБКА
195

§ 25

Аурендуя мелеговік

Л. 227, 1001, 1035, 1120, 1196, 1208, 1221, 1231, 1272, 1308, 1373, 1383, 1398,
1408, 1432, 1437, 1447, 1457, 1460, 1481, 1558, 1599, 1612, 1622, 1753, 1833,
1834, 1862, 1924, 1954 н волин 1887. —
487, 833, 1167, 1769 " " 1888. —
292, 658, 687, 770, 949/x н 1889. —
" 1121 / 890

23/VI 1887

1035

30
526

Competencia u mjst. Kuntarson
D. 14 km: h. 1001 - u novca puda,
ia u stepandyma mlecvarotki
Kovca 400 fl.

- 1) Pinosker Jozef - Bratisl. L. 1036 - *ber. algaloi* ✓
- 2) Kostrovica Wlad: Starosta. 1039 - 6 alj ✓
- 3) Samterovci in Krak - Cranyi. 1055 - 8 " ✓
- 4) Gynorak Karol - Wlascina. 1061 - 3 " ✓
- 5) Schwabe Edward - Lwin - 1070 - 10 " (*u Debra* ~~Wolbiscie~~)
- 6) Kunita Wujicich - Geneva - 1079 - 1 " ✓
- 7) Giraviovic Jozef - Michalce. 1085 - 3 " ✓
- 8) Sigmond Leon - Lwin. 1099 - 20 " (*u Debra* ~~Wolbiscie~~)
- 9) Plechovskii Adam - Lwin. 1106 - 4 " ✓
- 10) Karadelli Ludvik - Kolomyja. 1122 - 5 " (*u Debra* ~~Wolbiscie~~)
- 11) Janoski Stanislav - Lwin - 1141 - 3 " *nie* ✓
- 12) Urbanicki Wladim: Lwin - 1163 - 6 " ✓

Podania niżej oglądane o zmianie
potwierdzenie potwierdzenie z napisem

In 2010

Tworze się z tego omawianiem i
stypendium stypendium ulocznosci inne-
nie prowadzani nadawo zostało.

2 dni. 100. gsp.

Wskazanie le. 29 lipca 1887

za ^{schwartz} ~~szwartz~~

szwartz

Exp. 9. 29/VII 1887

J. J.

L. 1035/87

O. B.

29/7. 887

J.

N. J.

L. 1099/884

№ 8.

527

2

Swietny Komitecie c. k. Towarzystwa

gospod. galic.!

Stawiam do obrócenego konkursu
su osmiela sie w pokorne podpisany
uprasza swietny sk. Komitet o
nadanie mu stypendyumu podro-
we dla kandydata nauki m. k. s.
stra; popierajac sua prosbe nastepu-
jacych porzadami:

Podpisany, ronnaty, ojciec swojej
Prisci, rym. kat. religii, lat 28.
m. k. s. w Mlodzienku (powiat Lodzki)
pod ukonczeniem 3 klas gimnazyal-
nych uwegetal do sk. Seminarjum
nauczycielskiego w Lwowie, gdzie
pod zdobytej prawem przepisanej
nauki staryj w roku 1878. egra-
min Dojralsci. Na mocy wyska-
nego swiadectwa Dojralsci petni
podpisany obowiazki nauczyciel-

skie przy publicznych szkołach
ludowych przez lat osm.

Tę mając atoli należnego
wdrożeń do zaradku nauki i
gdz. gęzi ustawićno siedzenie
w klasie na to mu wdrożenie nad-
zwyczajne — chce sam się do-
tychczasowy mienie, na samych
natury ruchliwej, przegnuwał po-
pisany z dniem 15. Lipca r. 1886
z Dotychczas najmniejszej porady
nauczyciela w Kłopotach.

Od 1go Października r. r. po-
wstaje podpisany z Admini-
stracji „Przeglądu” tu w sprawie
podpisany tak i to jak i w
pismie władz językiem polskim,
ruskim i niemieckim.

W nadziei, że ścisły Komitet
sk. Zarządu gosp. nauki i
nie przyczyni się do jego prośby
nadając mu wspomiane stypen-
dyum podobnie; przyrzeka podpisany
że z całej gorliwością i pilnością
oddaje się poruczonej nauce.

W sprawie dnia 5. Lipca 1887.

Leon Sigmund

POD. 2. 6/VII 187

L. 1099.

Dol

Świętego Komitetu
ck. Towarzystwa gosp.
we Lwowie.

Stawa się pod l. 1035 jask. K. 8

Leon Sigmund

były nauczyciel szkół ludowych
zamieszkały we Lwowie ul. Florjana

L. 10. (plebania św. Marcina)

W. Grop

we Lwowie p. Ręba
77/7.

prosi o nadanie mu stop.
penzjum podobnie dla
kandydata nauki młodszej
str.

22 Tęsa zasiadca na
dniu 21 sierpnia 1877
we Lwowie dnia 3/3 877

Leon Sigmund

22 Zalatarnikow.

Metryka chrztu i wygnany z rąk nauki
rycielskiego a krótkim czasie dotarł
do stana.

do l. 1035 / 1887.

529
4

Właścicielka pisał, mniemając o
nadaniu stypendium kandydatowi na
urlo walcarskiej i oficerskiego osucere-
nia, którego i sekretarza stypendium
wskazane być ma wybrał kandydat na
profesora i dnia 11 Lipca br.

Kandydat, składający się z Pana Jana
Kucera, Ferdynanda Langera i Wice Kuch-
ra Kuba Grotzka.

Właścicielka ta uchwaliła jednogłośnie
i wspomniane stypendium, które
ma być na Pana Leona Sigmunda
byłemu walcarskiej orlist budowy
na Linczu,

Linczu 20^{go} Lipca 1887.

Kuba Grotzka
Wice Kuchra.

Exp.

Do Wł. Leona Sigmunda

w Linczu

po Magistra

Kandydat, Jan Grotzka, postanowił
miem i dn. 20 br. nadać ~~stypen-~~
stypendium, ~~które~~ ^{na} naukę walcarską
w Linczu 400 zł. płatnego w myśl
Markuraru dn. 14 czerwca br. l. 1001,
w ratach miesięcznych ~~po 55 zł~~ ^{po}
po 55 zł za miesiąc natężnie otko-
płomacym i pier. Dyrektori tego
Zakładu, gdzie Wł. Kuchra, wice
roć będzie raty codziennie; o reu-
poda zawiadaniomym ~~na~~ w na-
dziej że Pan obowiązkowo i zobon-
nem tego stypendium potracanych,
i wam Mawi w gipomicionego kon-

L. 1001.

Ogłoszenie konkursu.

Komitet Towarzystwa gosp. galic. wyszkowszy subwencye ministr., ryalna na cele mleczarskie przeznaczył x tejże kwocie 400. zł na stypendyum podróżne dla kandydata nauki mleczarstwa, którego zadaniem ma być wykształcenie się przy jednym x zakładów mleczarskich za granicą na dozorcy w mleczarni związkowej w większym mieście.

Kandydat ten wyjechać ma dnia 1. Sierpnia br. na 5-6 miesięcy, t. j. do 1. Sierpnia lub 1. Lutego 1888 do wskazanych mu przez Komitet mleczarni zagranicznych - i zobowiązać się ma na podstawie pisemnej deklaracji:

a.) iż praktykować będzie tak, ażeby wszelkie roboty wykonywane przez stugi i robotników mleczarni dokładnie poznać i sobie przyswoić; w szczególności nauczyć się ma obchodzenia się z mlekiem dostawionem do mleczarni, aż do rozsprzedania go bądź w stanie pierwotnym, bądź przerobionym, winien więc poznać dokładnie sposoby przetwarzania mleka na inne produkty targowe.

b.) iż składać będzie raporty Komitetowi x czynności swoich co miesiąc;

c.) iż po powrocie do kraju odda swe usługi przez 1. rok przynajmniej temu Zakładowi, który mu Komitet wskaze.

Stypendyum wypłacane będzie w ratach miesięcznych zgóry po 55. zł x kwitami naklejęc ostemplowanemi, a przez Zarząd Zakładu potrójnym dniem - a z pozostałej reszty otrzymana potrójne przed wyjazdem, a drugą potrójne przed powrotem po ukończeniu nauki.

Zastrzegając wreszcie iż nie ma się uniazić za dyblanta, ale być robotnikiem, który nauczy się własnorecznie wykonywać każde czynności, aby po powrocie do kraju mógł być instruktorem i nadzorcą stug i exciatri rajtej w mleczarni miejskiej, oznacza się termin do wnieśnięcia podania (zaspokroonych w melodyce, krótki przebieg życia i świadectwa szkolne) do 20. Lipca br. wyprost do podpisanego Komitetu w gmachu C. k. ziemskich we Lwowie.

Znajomość języka niemieckiego nie jest konieczna, ale pożądana, a ukończeniu uczniowie niemieckich szkół rolniczych będą mieli pierwszeństwo.

Komitet c. k. Towarzystwa gospodarskiego galic.

Wiceprezes:

Piotr Esrosz

Sekretarz:

Jędrliński

C. K.
GALICYJSKIE
TOWARZYSTWO
GOSPODARSKIE

23/VI 1887

L. 1035.

Skyp mleczark 8

Kompetencji u mysli bankowu
z d. 14 bm: l. 1001 - urownia puda.
nia u przyznaniu stypendyem
mleczarstwu u kwocie 400 fl. -

1. Panscher Juref u Krakowie L. 1036. (ben alegal:)
2. Morkiewicz Wladim. Harsiate L. 1039 - 6 alog.
3. Laaterstein Isak - Ganyja L. 1055 - 8 alog.
4. Wyduziak Karol u Wlozomiej u 1061 - 3 alog.
5. Schwaabe Edward Lwin u 1070 - 10 fl.
6. Kmita Wojciech - G. nowa u 1079 - 1 fl
7. Gominierien Juref - Wieliate u 1085 - 3 fl.
8. Sigmund Leon - Lwin u 1099 - 20 fl
9. Olechowski Adam - Lwin u 1106 - 4 alog.
10. Lawanski Ludwik - Kutomyja u 1122 - 5 alog
11. Pisancki Stanislaw - Lwin u 1140 - 3 fl.
12. Urbaniski Wladim - Lwin u 1163 - 6 fl.

L.
Urownia

L. 1035/87

W. Langie
14/7

L. 1070/887

535

10

Wysoki Komitecie
K. Towarzystwa gospodarczego galicyjskiego.

Wskutek ogłoszenia konkursu
su w celu nadania stypendyumu
podróźnego, kandydatowi na
urki mleczarstwa, dla wykształt
czenia się przy jednym z ra
kładów mleczarskich na grani
ca, na instruktora i dozorca
stug i celadki mleczarni w
wielkocernym miejscu, oimie
la się umiennie podpisany
Kompetencji o Łaskawie u
dzielenie mu tegoż stypen
dyumu, - popierając ninie
szą prośbę następująco:
Umienie podpisany wycho
wany jest przy gospodar
stwie wiejskim; roboty ta
kiewegoż we wszelkich gat
kach są mu raczej wiel
kim samitowaniem anireli
praca; jest synem byłego
obywatela ziemskiego powia
tu Bocheńskiego. - Wysoki
Komitet raczy Łaskawie

przyjacie do wiadomości me
zapewnienie; że wszelkie pra-
ce wymagające dokładnego wy-
uczenia się dotyczącego fachu, su-
miennie i gorliwie bym wypeł-
niał, aby następnie po powro-
cie, obowiązki instruktora i
lekcji w młocowni - do całkowitego
zadowolenia wykony-
wać.

Umienie podpisanym lat 35
lat jako zolta, croma metryka
1. pod 1/ stwierdza, - tudzież pod
2. 2/ metryka ślubna. -

3. Pod 3/ zolta, croma dokument od,
prawy wojskowy poświadczając
obecność w do drugiego powoła-
nia pospolitego rekruta na
leż - niebył bym więc nigdy
ze strony wojskowej odcyfo-
wym od mych czynności. -
Po powrocie z wojska rajmo-
wał się, umienie podpisanym
przez 12 lat gospodarstwem
wojskowym, przez 4my lata swem
własnym a przez 8 lat, swych
chlebodawców do całkowitego
zadowolenia jak to zolta, croma
4.5 i 6/ świadectwa pod 4.5 i 6/ świad-
ca. -

7.8 i 9/ Pod 7.8 i 9/ zolta, croma trzy
świadectwa służyć. -

Powalam sobie nadmienić
 że językiem niemieckim
 wlaściwie całkowicie w mowie
 i piśmie. - Byłoby mi więc
 bardzo łatwo na granicę, nabyć
 się dotyczących wiadomości.
 Ostatecznie w braku innego
 sposobu porostaję w czynności
 przy tutajnym ek. Urzędnie
 10/ podatkowym joint to pod 10
 solą, co nie pisano stwierdza.

Pokładowy i g. lokie za
 ufać że Wysoki Komitet
 ek. Towarzystwa gospodarczego
 galicyjskiego ma, u siebie, w
 prośbę, takżewi, wrog, dnie
 racy, a gorliwego i su
 miernego stuga, w podp
 anym miac, bezk.
 Lwów dnia 25. Czerwca 1887.

Edward Jenowabe

1/VII 87
1070

Do
Wysokiego Komitetu sk. To.,
wzrostowa gospodarczego
galicyjskiego
we Lwowie

Mała ul. 1035 jak w ~~1035~~

Edward Schwaabe kamien.
Katy we Lwowie na ulicy
Lycerakowskiej N.º 79. -

uprawa o tożsawie
nadanie mu stopnia
dyum podobniego w
celu wykazania
się za granicą na
instruktora i Dorocz-
stwy i celadri rule-
ciarni w wiśnem
mieście. -

driscie rotarzników.
w try mactem

Schwaabe

L. 1122/87
№ 10.

537

12

Swiecny Komitet

c. k. Towarzystwa gosp. galicyjski
we

Lwowie.

Odnosnie do rozpisanego konkursu z dnia 18^{go} Czerwca 1887 r. podpisany smie upraszac o taskawe nadawanie mu przeznaczonego Stypendyumu w kwocie kwarta. r. a. jako subwencje na podroz i celu nauki mleczarstwa przy wykaranym mu przez Swiecny Komitet zakladzie takimi za granicami.

Zadaniem podpisanego bedzie jak najsumienniej zastosowac sie do danych mu przez Swiecny Komitet wykazowek obrabowad z zamitorawia gospodarstwami i studyjac weterynary, starac sie bedzie przyswoic sobie cato wiedzy w zakladzie mleczarskim aby mogl sumiennie wyriazac

1.
się z potwornego zafarania, a
względnie usposobie się odpo-
wiednio i korzystnie dla kraju.

— 6 —
Kierzy Sretny Komitet nasz,
głównie najlepsze chęci potemu,
ta i do prosby taskawie się
przychylic.

Handydat popiera swę prosbę
ceterama zażermitkami

- 1/ metryka chrzta
- 2/ Lycionys
- 3/ Wstatue sri adecta szkolne
- 4/ Skopia sri adecta przyratykh gosp.
- 5/ Dekret pełnoletarści.

Endmitk Zaradykci

11/VII 87
L 1122

Priloga do pod l. 1035 jaku № 10.

Do

Swiecnego Komitetu
c. k.

Towarzystwa gosp. galicyjskiego

Lwowie,

w gmachu Besolinskiach

Ludwik Zaradzki
opiecznika przyrzeczonego
miernikajęcy w Piotrowym
Dom. Germarku l. 856.
ul. Sobieskiego.

Upraszam jaż kwenować

z zażyciem

z zażyciem

Ludwik Zaradzki

22/VII 87

539

Nr 1035 - Lwów 14 Lipca 1887

JF

14

Wielmożny Panie!

Jako Katedra Komisja rozpisanego konkursu na stypendyum walcarskiej ceptejwa do piątku 20 Lipca - 1922, iż albo już zadane, albo na najwcześniejszym terminie może być podane w tym celu - i to z pomiędzy zgłoszonych już do tej pory 11^{tych} kandydatów wybrać na sejmiku Komitetu dnia 16^{tego} lipca walcarskiej ceptejwa.

Tym celem przesyłam Własnemu wydziałowi wiadomość, dotychczas do dnia 14^{tego} lipca 1887, do Państwa rozpisania - bo i tak to stwierdzenie, że celem wyznaczone - a gdyż Własnemu wydziałowi zatwierdzenia sprawy na sejmiku 16^{tego} lipca 1887, ani opóźnienia (ze względu na rozpisany termin)

nie porzuciłaby jej nie innego, jak na,
Taterii to sprawy drogą obywateli, bo są one
prawnie przed (Sierpnia) rządem
nie bój się - a trzeba jeszcze odłożyć
na przygotowanie i dany jest rozporządzenia. In-
kuzi porządku i dyspozycji która jest
ogółem do przygotowania w to podległym - od-
jedną bawioną nastąpi na wiadomości
Sierpnia i Sierpnia.

No kładzie wszelkie sprawy ogólnie
wrazie na sekcji 16 je komunikacja i tych
czasami 11te kompetentnie, i kładzie z nich
najbardziej ważnym odpowiedzialnym - i sta-
kowe porządku i dany jest rozporządzenia
na porządku Sierpnia.

Tępychom porządku

[Signature]

Piłowski drukarz we Lwowie.

Zawadzki - 2 klasy skończył sylbki -

Olechowski - skończył bez nich - potem szkoty łaciny
za wiele umie - a wiadomości niestety

Sigmund Najlepsze kwalifikacje

Gorniewicz - ukończył swierca szkoty bez nich

Kmita - obrytać podanie jego

Schwabe - dyktant już przy uz. podatku

Dybusiak - ma 16 lat i skończył 2 klasy
a teraz próbuje od 1885

J. Eisik
Zaak Lauterstein - baktarz domowy
pise że jako kandydat nauki "miał
wielką słowność do przytaczania tu do
nauk gospodarczych"

Arkiwicz mógłby być przyjęty ale nie
leży aby potem powziął się zainteresowa-
nie Komisji i nie trzymaj się słobu
w. polskiego.

Pinscher handlarz w Kijowie
z Krakowa - znowy -
świadectwo zadrury.

Po unotywowaniu ustnem na posiedzeniu
Komitetu 16 lipca - proponuje aby wystąpił
Leona Sigmunda jeżeli zgodzi się na to po
bliższym zbadaniu P. Gross i p. Brajer. —

541
16

Correspondenz - Karte.

Karta korespondencyjna.

Do Szanownego Komitetu
 Towarzystwa gospodarcz. galicyjskiego
 w Lwowie.
 w gmachu Osolinickich.

(Poln.)

L. 1. 1036/87

Prakow d. 7. 7. 87.

Najuprzejmiej upraszam Szanownego
Komitetu Towarzystwa gospod. galicyjs.
o Łaskawą odpowiedź - na moją ofertę
prezentaną z końcem czerwca br. - w której
prosiłem najumiejętniej o uwzględnienie
rezerwy gotowości poświęcić ^{nie} sobie prakty-
ce mierzarstwa. - Oczekując Łaskawej
rychłej odpowiedzi - pozostał
z najgłębszym szacunkiem
i poważaniem
Józef Pincherl.

adres: ul. Plac Matejki. 6. -
n p. Załeskiej. -

L. 1120/87
232

30 543
Lipp 18

Do
Świeckiego Preradyum
Komitetu Towarzystwa gospod. galicyjskiego
we Lwowie

W wykonaniu uchwały Komitetu z dnia 1857
przedkładam dwa listy p. Hipolita Morgenbessera, byłego
wzrostu wyż. szkoły dublańskiej i właściciela dóbr Wierzbawie - na dowód
że ten, naukowo i praktycznie wykształcony w ukraińskim Kandydat
zasługuje na udzielenie mu stypendyum w kwocie 600 zł. rocznie.
Otrzymuje on wszystkie warunki Komitetu i nadto zobowiązuje się
zwrócić kwotę 600 zł. Komitetowi po powrocie do kraju.

W sprawie tej czynię następujące wnioski:

1. Świeckie preradyum raczy polecić bezwarunkowe wystawienie stypendyum
do kwoty 600 zł. p. Morgenbesserowi, po otrzymaniu ^{od} niego pokwitowania.
2. Świeckie preradyum raczy wystawić list polecający w niemieckim języku,
polecający p. Hip. Morgenbessera wszystkim Towarzystwom gospod. i dyre-
ktorom ukraińskim za granicą - jako wystawionemu przez Komitetu.
3. Z powodu nagłośnienia sprawy raczy Świeckie preradyum zatawić wszelkie
preradyalnie, by p. Morgenbesser czekał na odpowiedź w Marienbadzie

Lwów 10 lipca 1857r.

Z uszanowaniem
Tadeusz Langie

I Exp.

D. 127... (Hijadul 2)

Margenbopere

of Margenbopere

(Anglijski Praf)

(ich 2 pas)

Z policiina poverjatelno - i v porocunimim z Dofe-
rentom Mr. Langim - mam namuyt uprasat o nadestanie
valerijic ostemplorannogo kiritu (2 fl. 50c) na 600 akh, ktrou
mam polecenie vyptatit Vm Pam nalyehimiat na pridv
nankorra za granice, odim svividania stymnyeh nakladov
mladarskich, abadania ich vrganicanyi, uradzenia i. l. p.

Do kiritu raze Mr. dostoye takie formalna deklaracye
ze robovniaruyet sie Mr. po porroci do kraju atozye ho
imtetori spravovadanie z adhylyeh studyon i poroyim
nyeh spostroviem - a nado robovniaruyet sie Mr. an
nytkovae nabyte vvidomosci na korysi kraju, v
sveregolnosci ise v porroci fachovra vnda tym, ktonyeh
komitet Mr. vkhare; ho jakkolvich lid Mr. Para
z daty 20. Lutyego br. zariera vnyetkie te robovni-
arania, polubna nam jst taka deklaracye vrotu
Dla puvstvorenia jej Ministerstva ktrou fundovoe
na ten est udicelito -

Z mys. poroc.

Za Komit: tov. gof. galie.

11/7 1887. gody. J. Guln'ki.

II Exp.

Offenes Schreiben

an sammlige Gruppenleiter

von der russ. russ. - Gesellschaften,

in der russ. russ. - Gesellschaften

in der russ. russ. - Gesellschaften

in der russ. russ. - Gesellschaften

Comite des

h. h. galizischen Landes. Gaudesoh oft

Margenbopere (Hijadul Mar)

g. entsefer =

19

San Bernardino

alt prüssischer ...
San Bernardino ...
San Bernardino ...
San Bernardino ...

Prussen
von an ... auf ...
Holländ., Dänisch, Schweiz, Pöhl-
...
... und Ungarn
... ,

San ...

Mülkwa ...

San Bernardino ...
San Bernardino ...
San Bernardino ...
San Bernardino ...
San Bernardino ...

San Bernardino ...
San Bernardino ...
San Bernardino ...
San Bernardino ...

San Bernardino ...
San Bernardino ...
San Bernardino ...
San Bernardino ...

San Bernardino ...
San Bernardino ...
San Bernardino ...
San Bernardino ...

19

San ...

San Bernardino ...

San ...

POP. 2. 11/VII 87

S 1120/232

ab l. 1196/87

O B
24/VII 87

~~2 p. ...~~
~~He ...~~
~~...~~

~~...~~
~~...~~

~~AD. Augustynowicz~~

~~D. Baranicki~~

~~Dremer~~

~~D. Pitak~~

~~Schellentberg~~

~~D. Skatkovskii~~

~~Skolodki~~

~~Tyrcinski~~

~~Wybranowski~~

Smir 11/7 87

[Signature]

[Red signature]

N. B. 16/7 87

Ust. 2 ...
re ...
...

[Signature]

do l. 1820 / 232.

Wierzbowce

545

In. 20/II 887.

Wielmożny Panie
Dyrektorze!

W odpowiedzi na pytanie
p. dyrektora donoszę, że odda-
jąc się od kilku lat
praktycznie i teoretycznie
sprawom racjonalnego mle-
czarstwa i chcąc przyczynić
się do podniesienia tej gałęzi
gospodarczej w Galicyi kamień-
wiałem wyjechać na granicę
z której postępowem mle-
czarstwem obciążony je-
stem — ażeby układać

wyczerpująco urządzenie spółek
mabiałowych, prosób urzędze
nia i prowadzenia mleczarni
w wielkich miastach i przez
konac' się naocznie o pra
ktyczności najnowszych przy
rzędów i ulepszeń mle
czarskich. Wiedząc atoli, że
usytuowania prywatnego ekto
nieka w samowładzeniu pra
czy nowych w kraju na
szym następuje wiele
trudności, radłym dla do
bra samej sprawy zdobyć
sobie moralne poparcie
i opiekę tak poważnej i
wptywowej instytucji, jak
komitet centralny towa
rzystwa gospodarskiego. Sta
tego to bez kamiaru ko

546
wzstania z materialnej ⁵⁰³
mocy, którą kraj. Komitet
potrafi niewątpliwie i da-
nym razie skutecznie
sporytkować - proszę pana
dyrektora o wyjednanie mi
z Szanownego Komitetu sty-
pendyum na wyjazd za
granice i sprawach mle-
czarskich bo sądzę, że cto-
wiek obdarzony zaangażowaniem
kraj. Komitetu andziej więcej
cei wiary i powagi u
współczesników naszych,
aniżeli jednostka, choćby
najwykstańcześnie, ale nie
znana, całkiem ogółowi
rolników i Kraju.

Przy tej sposobności niech pan
dyrektor raczy imieniem
mojem oświadczyć: że obowiąz-

zuje się adac pisemne sprawa
wordanie z moich pacyen-
tanicznych studyów z tego pro-
wodu chętnie stawię be-
de rada fachowa tym sto-
rych Szanowny Komitet po mi-
do mnie powoła co temu mi-
łatwiej przyjdzie, że kamie-
rzam przenieść się na sta-
ła siedzibę do Galicyi i
majątek mój na Buko-
winie staram się sprzedać.
Los pagnał mnie w Buko-
winie strony, ale pochodzę z
Galicyi Korolowcem cis i
niej i jestem do niej ca-
tem sercem przywiązany.
Być może, że nawet nada mi
się pamiętać w Łwowie
lub w pobliżu niego, a y Łw-
ku razie będę mógł
tem gorliwiej pod opieką i
cierpunctwem Szan. Komitetu

544
w obranym i ulubionym mi-
xawoście pracować.
Osiadać tam także, i także sa-
ma kwota, jako tytułem sty-
pendyum otrzymam — a to-
żę po powrocie k. zagranicę,
cy do dyspozycji Granownego
Komitetu na cele podniesie-
nie mleczarstwa w Galicyi.
Je formę obieram dlatego bo
gdybym nie przyjął sty-
pendyum przedobrego, może-
by Ministerstwo miało pra-
wo kłopotować Komitet w uży-
ciu tej sumy — a ja pragnę
aby Granownemu Komite-
towi zostawić swobodę uży-
cia kwoty przeterminie na
cele mleczarstwa w Galicyi
atożonej. Ponieważ jestem
dość dobrze obeznany ze
sprawami mleczarstwa i
zagranicany rozwój takowe

go bacenie ścieżce, potrzebo-
wałbym teraz tylko nau-
pełnić praktyką, nabycie
wiadomości, na co wystarczą
mi zapewne kilkunastu
pobyt w podróży. Proszę
więc by Prawny Komis-
jęt raczył zadowolnić
się na razie zapewne,
niem mojem, że w tym
roku podróży odbędę. Ze
zabawię tak długo na
granicy, jak tego sprawa
wymagać będzie i z
sprawozdaniem szczegó-
lowem dowiodę, że nie
zaniedbatem niczego aby
zbadac' wszystko, co dla
kraju naszego potrzebnem
być może, że więc obana,
gomiz się z produkcją

transportem handlem na
 biatu t.j. spienizaniem
 nabiatu jako takiego, pro-
 dukcyi i spienizaniem
 przerobem jakoter z ra-
 cyonalnem wyzyska-
 niem odpadkow mle-
 czarskich za pomoca
 tworzenia cielest i niez-
 rogacizny. —

Jeżeli Jan. Komitet za-
 wazyć mnie raczy swo-
 im wyborem na sty-
 pendystę - to potworzę się
 celem omowienia planu
 na podrozy. —

Łączę wyrazy szacunku
 i pozdrowienia

Hyppolit Morgensberg

Marienbad ⁵⁴⁹ 29/6 1877

- Wieluomyslanie
dyrektora!

Poznawam i Marienbadie
pewnej ulgi, odyskawszy
nieco swobodniejszemu myślowi
i mając nadzieję, że Smutni
kuracyi raczną się później
jeszcze bardziej uwolnić
- korzystam z tego powodu,
tu i chcę zaraz z początkiem
lipca puścić się i podróży.
Udam się z Pragi do
Berlina, stamtąd do Hambur-
burga, a następnie do
dwurę i Schwibben.

Holstetynie - dotrę aż
do Danji, powrót zaś
odbędzie przez zachodnie
Prusy, a także potrzebny
i Szwajcaryę, stanę w
pierwszej połowie Hercynii
w Pradze (z celu powieścić
na wystawie) poczem
powieściwoy spółkę mle-
czarską w Gracii -
zakoniszę na podróż
na Węgrzech. Proszę więc
o jak najrybse posta-
nie kwitu stypendyjn-
cyjnego, a jeśli w tym par-
dyrektor sądzi, że dotrę
czasie mi kwoty prze-

znaczonej na tej podróży na
 da sprawie całej więcej
 poważy i gwarancji i
 stanowco sicutie nasu
 wac' się mogace podjęte
 nie, że odbywam pro
 jektowaną podróż ja
 Ko turysta dla własnej
 przyjemności - to npra
 szam o jak najszybsze
postanie subwencji
która z powrotem do
Kraju wrócić do rąk
stanowczego Komiteta.
 Było by bardzo pożą
 danem gdyby
 otrzymać od Komite

tu list polecający (ogólny
bez wymieniań adresatów.)
stylizowany i języku ni-
mieckim i kawałkami
pięknymi, bo chociaż go
sładam kilka rekomenda-
cyj od J. J. G. chciałbym
mieć coś wznowionego i
piękn. — Polecając się
nawał prawni 14-go pa-
na dyrektora i wykre-
jąc rychlej odpowie-
dzi kreślę się z wy-
sokim szacunkiem
waszemu szluga

J. Morgenbesser

Adres

Marienthal Gotal
Knyliffen Hof

L. 1196 187

229

Lawowemu Komitecie!

Swiadczam niniejszem, że się obowiązuję, po powrocie do kraju stuzyc Lawowemu mi Komitetowi szczegółowe sprawozdanie p. odbytych studiów na granicach, oraz że się poddaję obowiązkowi stawienia krajowi nabytymi wiadomościami, jakoteż że się obowiązuję wdzierać rady i zachowywać tym, którzy mi postanowili w'kazani przez Lawowemu Komitet c. k. galicyjskiego towarzystwa gospodarskiego. —

Prunswick

dnia 20° lipca 187

Lipolit Morgenbeser

Do rąk pana sekretarza Grelinskiego we Lwowie! Młoga już prawie 2 tygodnie od czasu mego wyjazdu z Maryenbadi, list od sekretarza nadesłano mi dopiero w dniu dzisiejszym a ponieważ będzie na granicy nie mogę raopa i być Rbitu stornplem austriackim uwarzaniem odciągnąć od Kwoty podać mi się mającej 2500 t i przykryć stempel i miejscem. Które tylko

L. 1208/87

30. 554
23

238A FÖLDM., IPAR- ÉS KERESK. M. K. MINISZTERIUM
ORSZÁGOS TEJGAZDASÁGI FELÜGYELŐSÉGÉTŐL.

VOM KGL. UNG. LANDESINSPECTORAT FÜR MILCHWIRTHSCHAFT.

Budapest, k. u. Ministerium für Ackerbau, Handel und Industrie.

1857. szám.

Herrn
J. Ritter von Breuer

Luchowola

Ihre Lützner Hofmutter Herr,
haus von H. J. M. Sasa ist mit großer Freude zu
Ihrer Konfirmation.

Bitte den jungen Mann wenn immer
möglichst zu uns hier bei uns melden zu lassen.
Mein Wunsch ist der Folgende: Es möge sich circa
2 bis 3 Monate in unserer größten Milchmutterpfast.
hiesigen Mutterpfastung: der Budapester Gustav-
Milchfalla zubringen, die Zeit einen Tagabim-
satz von 16000 Litern hat und beim letzten vor-
nachhiesigen Abfluss 8.9 Lit. pro Liter an die Milch
gleiches beigefügt hat.

Darüber wird der Herr in die genaue
Ernährung und zünftige Abrechnung der Milch
eingeführt werden, die ganze Manipulation mit
der dem Markte vorangest wie die Gestaltung
von Abrechnung, die so wichtige An-
stellung des Etablissement und aller seiner
Details können lassen. Es ist mit der Bedienung
der einzelnen Maschinen und Geräte verbunden
werden. Außerdem wird ihm sehr aufmerksam ge-
holfen werden sich mit den Milch-Mutterpfastung.

massiven und der Bekanntheit des Fallsafalles
der Milch vorzuziehen zu werden, und die Kost
und Mühe der Zubereitung der Milch ins Gewicht zu
stellen, sowie das Marktwesen mittelst eines Netzes
von über die ganze Stadt verbreiteten Fili-
al-Markthallen, davon fünfe schon über 100
existieren. Es wird ferner Hinblick zu nehmen
haben in die Einführung und in die weiteren,
sich Nichts des Naturerzeugnisses. Natürlich wird es
gut sein sich dann und wann auf den Reisen
des die einzelnen Städte insyrischer Provinzen
anzuführen, um genau zu wissen was er
sich zu Zeit in Palästina bezüglich der Fütterung,
Kulturart und Behandlung der gewöhnlichen
Milch von dem Transport und Verkauf des Wagn-
und Absatztransportes von den Produzenten her,
dann kann.

Wenn Sie wollen die wünschenswerten
sich allgemeinen Marktwesen als Landbesitzer
besitzt, eine schnelle Auffassung hat und die
besitzt, von allem aber der Sache große Passion
entgegenbringt, so wird er in längstens drei
Monaten einen vollständigen Überblick über
das Geschäft sich aneignen können. Natürlich
kann er sich während dieser Zeit nicht schon
und nicht viel von Budapests Besuchen würdig,
halten zu können, sondern ^{mit} seine ganze Zeit
zu zeigen dass es die Hälfte - da die Haupt-
betriebszeit zwischen 11te Herbst und 5te Winter
fällt - dem Geschäft widmen. Auf Obflut
dieses Studiums hin ist vorzüglich schon davon zu
sagen dass es lang auf meine Reisen mitzu-

aufzuheben und ^{ihm} ein den Betrieb kleineren hiesigen
Molkereien so wie ein anderer nicht ein direktum
Milchverkauf basieren milchwirtschaftlichen Arbeit,
aufzuheben zu zeigen.

Ich erwarte noch das ich die bevor,
aufgabe bekümmert Ihre Anwesenheit bereits, den
Direktor der Budapester Central-Milchfabrik an,
gekündigt habe, jedenfalls aber ein Anrecht
darauf legen würde den betreffenden Herren
von der Seite Klären selbst zu lassen.

Ich bemerke das ich bis circa 23. d. M.
für im Oktober einmündigen von Frey bis 24,
bunde zu treffen bin, von circa 26. d. M. an,
sagen jedoch 6 Wochen zu Hause auf Pfloß
Bernstein, Sipubafestation Eins bei Steinmann,
ger zubringen werde.

Was den Antritt angeht, so ist mir
von dem Subjekt so gut wie kein Anrecht
das, das die am besten sein werden den,
selben zu Fleischmann nach Kleinhof-Tapiau
bei Königsberg zu geben. Hier ist bekannt
sein dürfte man Fleischmann der Pfleger und
Läng lange Jahre hindurch der Leiter der vor-
nehmlichen Molkereifabrik des Continents, in
Prußen in Ostpreußen. Auf seiner Propäzierung
als Direktor der landwirtschaftlichen Anstalt,
Anstalt der Universität Königsberg wird er,
wie ich immer Privatbesitzer den ich aber die,
von Tugge von ihm selbst unternehmen, von 24,
aber d. Jahres eine erfolgreiche Probe im ge-
meinen Orte begründet.

Ich wiederhole nochmals das ich Ihnen zu,

25/VII 1887

L 1208 / 238

Sehr geehrte Frau,
da ich Sie gerade zur Verfügung habe und mich
freuen würde, wenn Sie irgendwo bei Ihrer
Aufgabe beifällig sein zu können.

Budapest am 15. Juli 1887.

E. Hegler

O. B.

25/7. 87

An J. Wohl. Hr. Luge Egan, Motherci-
Inspector beim k. ung. Ackerbauini-
stitut, etc. etc.

Schloss Bernsdorf

Eisenbühlgrün bei

bei Steinamanger.

~~From~~

Das gefertigte Comité ersucht
seiner Zeit ~~Stundlichkeit~~ des H.
Johann Pet. v. Breuer ^{an} Euer Wohl.
die Bitte ~~wird~~ wegen Aufnahme
eines Stipendisten in zur Ausbil-
dung im Motherciwesen, zu stellen,
Euer Wohl. waren so ueberaus gütig
mit der gehaltenen Zuschrift vom
15. ^{2. 1857} Lini. unserm Ansuchen mit so
vieler Bereitwilligkeit entgegen zu
kommen. Es gericht dem Comité
zur besonderen Pflicht Euer Wohl.
für die ~~in~~ ⁱⁿ unserem agricul-
ten Verhältnissen so wichtigen
Angelegenheit erwiesene gefällige
keit unsern verbindlichen Dank
ausprechen zu dürfen. Wenn unser
Stipendist vielleicht die von E. Wohlge.
angedeuteten Eigenschaften nicht in
vollem Maasse besitzt, so hofft das
Comité dass sein Fleiß, wie auch die
besondere Vorliebe für dieses Fach

Sein Wohlgefallen
F Nach-dem in ~~dem~~ geboten In-
schrift gewünschte Wunsch wird
sich ^{unser} Stipendist vor antritt sei-
ner Studien mit E. Wohlge. persönlich
vorstellen.

seine möglicher Weise ungenügende
Vorkenntnisse ersehen werden. &

Stellts in gegenseitigen gerne
berath, reichlich Rücksichtsvoll

Das Lexico. der K. Landes-
Lemberg am 25 July 1887.

Aug. 25/7. 87
f. d. d.

Wie folgt wie folgt

Das geführte Comte bebringt im
im ^{der} Ueberbringer dieses ^{als} ~~Comte~~ unserer
Stipendisten (P. Leo Sigmond) E. H. vorzu-
stellen, und selbst Ihren gütigen
Ankündigung ^{zu} empfehlen.

Exp. Pressa

Exp.

Exp. d. d.

was an ably

Aug.
25/1887
f. d. d.

29 VIII 87
1221

Pr. z urz. względem uzbicia
Deklaracji
Amia demencia wymaganej od stu-
pendysty młoczarwskiego w amunicji
Wankurcu r. du. 14 Czerwiec br. 1001.

558
20.
27

Projekt deklaracji sernai dla
majsciej przez stypendystę młoczar-
wskiego: notaryalnie: —

Deklaracja

Mocą której ja niżej podpisany
N. N. stryżmawscy od Komii-
tetu c. k. Towarzystwa gospodarze-
go galicyjskiego stypendysta w wy-
sokości 400 zł. w. a. na kosztach:
nie dla w młoczarstwie, zoko-
wuje się względem tegoż ko-
mitetu c. k. galic. Towarzystwa
gospodarskiego — przez siebie
niezależnie wykonywać przy załta-
dach młoczarwskich ^{przez Komitet organizacyjny} ~~toż~~ w ten
sposób, ażeby wszystkie roboty
wykonywane przez służbę i robot-
ników młoczarwskich dokładnie po-
znati sobie przy swoim, w osze-
dliwości, ażeby się nauczył obcho-

decnia się z mlekiem dostawie,
nem do mleczarni ani do wozowoz-
dania go bądź w stanie pierwot-
nym bądź przetworzonym - a
tem samym format dokładnie
spółby przetwarzania mleka na
inne produkty ~~farzowe~~ -

Kawazem zobowiązuje się
złożyć Komitetowi
c.k. Towarzystwa gospodarskiego
gł. sprawozdania o czynno-
ciach swoich co miesiąc przez
cały ciąg tego roku w tym
że zaktualizuje o powrocie
do kraju zobowiązuje się przez
wzrost ^{przynajmniej} jednego roku prac-
wać przy tym Zakładzie kwi-
towym, który mi Komitet
c.k. gł. Towarzystwa gospodars-
kiego wskaze. -

Włać wypadek, gdybym któ-
regokolwiek z powyższych
mniejszych deklaracyj wese-
nie przyjętych obowiązków
nie wykonał. - Komitet c.k.
gł. Towarzystwa gospodarskiego
będzie mieć prawo złożyć
odemnie zwrot całej sumy
stypendyjnej 4000.00 - a b

zobowiązuje się na ten wypha.
dekt całe to dnuż 40020. na

Komitetowi. K. Jalic. Towarzystwa gospodarskiego.
go. bez wszelkich wzajemnych
pretensji - bezwarunkowo
zwrócić. -

Wreszcie zwrócić się wda-
cinę jurysdykcji sądowej -
podlegać się na wyładach
patrzyszokoluski z powodu

nie dotrzymania ^{tej} deklaracji wziętych z
konieczności wyznaczonego spom-
niętego Komitetem Towarzystwa gosp.
jurysdykcji s. b. Sędzi. p. s.
niatowego miej. del. S. k. I
we dnuż. -

W dowód czego moją własno-
ścią w obec świadków
wzrost. -

Wzrost się na Lwowie
dnia 2. Grudnia 1877.

Wzrost

L. 1221/87

O B.

2/8.87

W. D. Matthews

29/7.17

Deklaracja

Wzrost, który ja niżej podpisany Leon Sigmund
staryniarski od Komitetu c. k. Towarzystwa gospod. galic.
staryniarskiego w wysokości 400. zł. w. a. na kształcenie się
w mleczarstwie zobowiązuje się, względem tegoż Komit.
tetu c. k. galic. Towarzystwa gospodarszego przez 5- do 6.
miesięcy praktykować przy zakładach mleczarskich przez
Komitet zarządzonych w ten sposób, wiezbym wszystkie ro-
boty wykonywane przez stugi i robotników mleczarni
dokładnie poznać i sobie przyswoić, w szczególności abym
się nauczył obchodzenia się z mlekiem dostarczonym.
Do mleczarni aż do rozprzeżdżenia go badeż w stanie
wrotnym, badeż przetworzonym - a tem samem poznać do-
kładnie sposoby przetwarzania mleka na inne produkty
targowe.

Zarazem zobowiązuje się składać temż Komite-
towi c. k. Towarzystwa gospod. galic. sprawozdania
z czynności swoich co miesiąc przez cały ciąg tego
pobytu w tymże zakładzie, a po powrocie do kraju
zobowiązuje się przez przeciąg przynajmniej jednego
roku pracować przy tym zakładzie krajowym, który
mu Komitet c. k. galic. Towarzystwa gosp. wskazy.
Na wypadek, gdybym któregośkolwiek z powyższych

innymże deklaracya powyższych przyjętych obowiązków
nie wykonat. Komitet c. k. galic. Towarzystwa gosp.
będzie mieć prawo żądać odemnie zwrotu całej sumy sty-
gryńjusz 400. str. a ja zobowiązuje się, na ten wypadek,
całą tę sumę 400. str. r. a. Komitetowi c. k. galic. Towar-
stwa gosp. bez wszelkich wzajemnych pretensyj - borwarun,
komo zwrotić.

Wreszcie wskazując się właściwej jurysdykcji sądowej. pod-
daje się, na wypadek jakiegokolwiek - z powodu niedostat-
ku, ma być ta deklaracya przyjętych zobowiązań wymi-
go pomiędzy mną a Komitetem Towarzystwa gosp. jurys-
dykcji c. k. Sądzie powiatowego miejsc. deleg. Sędz. I. we
Lwowie.

W dowód czego mij. własnoręcznie i obca świadkiem podpis.
Dziato się we Lwowie dnia 2. Sierpnia 1887.

Jako świadek

Stanisław Kowalski

Jako świadek

Władysław

Leopold Sigmund
Stypendyja

1887 VIII 2
L 1231.

30562
31

P. r. n. względem wyplatania
p. Sigmundowi I raby obywatela
Dyplom młoczanckiego i Moskwa
p. Dziej. D. P. r. n.

Łop.

Kasa wyplatni Stypendyście p. Leonowi
Sigmundowi, u myśl warunków kon-
traktu z dn. 14 czerwca r. b. do 1000 -
z nadanego temu do postanowieniem
Komitetu Tow. gosp. z dn. 20 lipca 1887
stypendium młoczanckiego z kwotą 400 zł.

a. Czerwiec r. b. Stypendium...

dziela 20 zł. Sierpień - - - 55 zł.

b. Na koszt podróży - - - 35 "

Razem 90 zł.

Za wzięciem w całości oszczędności.

We Lwowie dn. 2 sierpnia 1887.

Władysław

L. 1231/887

Wypłacono jako I rata szpica
Dzina na sierpiem kwoty 55 zł
Du. Arch: 595 -

Na kwota podług wypłacono
35 zł Du. Arch: 596. Książki: do dowodu
Lwów d. 2 VIII 1887
J. Ami

O B.

2/8. 87

L. 1272/887

Budapest, dnia 9. sierpnia 1887

564 30

Murarskiego

33

Wielki Komitet ek. Towarzystwa
gospodarskiego!

Dnia 4-go bm. t. j. w orzeczeniu o godzinie 12ej rano stanatem
w sprawie. Tego samego dnia po potwornie przedstawiłem się dy-
rektorowi Zakładu p. Kunkel. Dyrektor uwarował, że niechcąc,
nie bym jednak aż do p. Egana, wiał Demnie ten list refero-
mujący, który miałem w ręku p. Egana - oznajmił mi,
że list ten będzie adresowany a ja mogę porzucić w Zakładzie
Z tego jestem wsi radozonym, gdyż w końcu do Egan jest znak
na oglecie - a ponieważ tu w porrotem kosztowały now 25 zł -
nie miałem strata pieniędzy ale i strata czasu, który dla mnie
jest tu bardzo drogi. -

Dyrektor tego Zakładu, jak wiadom jest anstakranta i odaje
mi się, że jest obrany a tego, że ja nie miałem do niego od-
nego pisma w Komitetu Tow. gosp. Dlatego też prozę, usilnie
Wielki Komitet ek. Towarzystwa gosp. o Parkowo napisanie listu
listu a prośba, bym mógł tu w Zakładzie porzucić, tak długo,
dopóki nie przynajmniej jak najzupełniej bardzo, wyrażę i
w tej sprawie nabiorę - jak tylko p. Egan pozwoli, iż jednak mi,
bardzo nastąpić ma; - nie omieszkałam temu i staję swoje usama-
ranie i mu się przedstawii. -

Laktad często przyjmuje praktykantów ale tylko tygodni
na swój tydzień. Jeśli tygodni słownie jest ramaty, chce
się należeć do wyrobienia fachowca i w wyjątkowym przypadku
się obracają.

Laktad miesi się z nowym utworem kaludoraniu nadaw a
nowe obronienie - Robotników z laktadnie jest 42. co dnia
le się na dwie partycje - jedna pracuje od godziny 10tej wieczór
do 10tej z rana - druga do 10tej z rana do 10tej wieczorem -
Partycja ta, która tego tygodnia pracuje z nową - a do której
ja obecnie należę - na następnym tygodniu będzie pracowała
z dnia do 10tej do 10tej - więc taka zmiana portawa się co
tydzień. Do przyrośnięcia i rozrośnięcia mleka jest 20 procent
a 45. Skoni własnych - furmanów jest 17. - Mleko przechodzi
do mleczarni Dra rany Dziennie z której godzinie z rana i 8 gr.
Dziennie 7. wieczorem z narymiami słabymi, z których wzmianka
miesi się także przyróżnieniu do którego wchodzi się 100. - 100.
najmiejzymi warunkiem z utrzymania nabiału z Dobrym
stanem jest: nadzwyczajna czystość narymii a Drugi warunk.
utrzymanie mleka z niestaniem zimnie, przy takich wa-
runkach mleko rozpni się tak prędko nie może. Dra im rany
szczerem narymii słabymi z których mleko sylanę zostało, jak
zinnie czyszczeniem stoje wpił flaszki srebrne na mleko przy
zwarone. Przymer ta odbywa się z następującą sposobem:

1) Dwie ramy - z jednej mierzą się małe kamyki wle-
wa się nieco wody zimnej, która ogrzewa się dobrze parą - Solajac
do tej wody spony kawałki spony - z drugiej ramy miesi się
woda czysta zimna, która zpuściana jest równo redle potro-
by. - Flaszki wadzą się z ramy napelnionej wodą gorącą z rany
za się wzmianka flaszki gorące kamyczków - po czym wura się czysto
obraca się oboma rękami flaszki - po czym przewraca się takore

Dla wyruczenia z niej kamyczków - i wrzucić się do obrotu stojącej drugiej ramy napelnionej zimną wodą - gdzie jeszcze raz obmywa się naliczając pławki - po wyjęciu wlatuje się w skrzynki na ten cel przeznaczony jednak deakciem do góry - by woda jeszcze we flasce się nie przylipła spłynąć mogła - następnie kładzie w ramie ustawia się te flaski w skrzynki wyżej do góry - i wtedy już są zupełnie przysposobione do napelniania mlekiem lub śmietanką - Poobrotie dzieje się z myślimi naszymi blaszannymi, tylko że nie idą na się kamyczków, tylko seratek, którym reszatkami ^{namylnie} reszatkami i białkami trzeć należy.

Centryfuga jest systemu „P. de Laval's Patent Separator Stockholm” Maszyna do wyrobienia masła pochodzi z fabryki „Eduard Alhorn Hildesheim - Bitterfeld” tej samej firmy co maszyna do robienia masła - Wyczerpienia młota po filtracji mają bardzo praktyczne worki - i przerabiają dasniejsze na praktyczniejsze, nie obierkami w serwie masło odjąć przysunieniem na szkar.

W mieście widzieliśmy małą stajnię jednego Niemca na przedmieściu posiada 15 krów sprowadzonych ze Szwajcarii wprost - narażone są to „Allgäuer” są to nie wielkie krówki ale nadają mleko nie i mało potrzebują do wyżywienia - jedna krowa daje przeciętnie w przecięciu 10 litrów mleka i to samego ośmielenia daje 8 litr. Lubi je gwałtem poronnym, podaje takowy drażniny - nawet do głębi gołęj - Drugi raz do 10 ^{tygodni} - a przez tego krów podaje siano - raz na tydzień daje sól kamienną do karmienia - czyści do 10 krów nocowa - Władziatem także cięło 7 tygodniowe od jednej z tych krów - za 7 tygodniowe cięło miał 40 lit. r. a - za krów płacił po 200 fl. za sztukę. Niemiec ten trudni się li tylko rozprzedawaniem mleka wprost od krów - na zimę sprzedaje wyrzutek krów, które byrają rozprzedawane przez tutajszych obywateli - Na swoim przedsięwzięciu

do l. 12/2/87

566

35

Exp

Do p. Leona Sigmunda

w Buda percie

Stollentlesgasse Nr 24

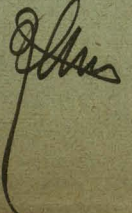
(u Kleina Foltöpac:)

I najwzrostszym i najwzrostszym do-
 wiadomiam sę, kora. Tow. gosp. z pa-
 rtema Paistowego z In. g. km. ze za-
 miast wstępną polecania Komitetu przed-
 stawii zię Wp. Egancowi i zastosoacoi
 sę do w jego dalszym rozporadcu,
 porostatek Pan ~~...~~ w Percie
 i wstasibes ter widry sę, Eganc do
 tamlejszego katedra intelektualnego.
 Poolepells ter, wzniosly wbrew rozpo-
 radzeniom Komitetu Tow. gosp. ze-
 stępy stęguje na jik najwzrostszym
 nagane, Poleca sę Name abys
 niewzrostszym smedilawit sę Wp. Ega-
 nowi, gnielolawit sę, lewie zuchajduje,
 i obrynansty od tego dalsze rozporadcy,
 do pna domost o lene Komitetowi.
 Tow. gosp. katarcom ~~...~~ ~~...~~
 Paga ze wstępnie na przyrostwym
 nie rozlosowanis sę do polecani
 Komitetu, poria gnie za soba wstępną
 stępendium

I kora. Tow. gosp.

Wzrostwym dni 18 Sierp. 1887

Exp. Anty Sławowski

Aug. 18/8 1887

Classe des Telegrammes.
Rodzaj telegramów.

4682

TELEGRAMM N°1

= an Loebliches comite der
k wirtschafts gesellschaft in
Lemberg ossolinskich Gasse =

Dienstliche Zusätze.
Dopiski z urzędu.

Memorandum

L. 1308/87

Aufgenommen von
(gebrannt z
auf Leitung Nr.
na linii L.
am
dnia) 188 um
durch
przez

Kil
9/20/87

Von
Z

Worte
słow

Chiffren
szyfer

Aufgegeben am
Nadano dnia

188

um
o

[Uhr
god.

Min.
min.

[Mittag
połud.

Lemberg v budapest 2301 22 21/8 7 40 n

ich bitte um 25 fl fuer die reise nach guens = sjömund +

Do p. Leona Sigawada

*Buda-pest
Károlyi u. 24.
(im klm Filopon N° 24.)*

*W załączeniu przesyła telegram
wskazanej; proszę o Pan 25 do dnia
i celu przedłożenia w Wp. Egawri, zalecając
największą oszczędność pieniędzy i czasu. Z
polecani obywateli od Wp. Egawri (miejscowe)
Pan uchylił się sprawozdanie Komitetu 500 gop.
z Kom. 500 gop.*

22/8

[Signature]

Wp. Egawri dn 22 Siepn. 1887

[Signature]

568

22/VIII 87
1308

Bemerkungen.

Wenn der Aufgeber die Antwort frankirt hat, so ist dem Ursprungs-Telegramme eine Anweisung auf unentgeltliche Aufgabe eines Antwort-Telegrammes beigefügt, welche vom Adressaten zum Niederschreiben des Antwort-Telegrammes zu benützen ist.

Nähere Angaben über die Behandlung telegraphischer Correspondenzen sind aus der Telegraphenordnung und Tarifzusammenstellung zu ersehen, welche bei den Telegraphenstationen zur Einsicht und zum Verkaufe aufliegen.

Bei Telegrammen, welche mittelst Hughes'schen Typen-Apparates aufgenommen sind, steht oben in abgekürzter Form: Adressort, Aufgabsort, Nummer, Wortzahl, Tag, Stunde, Minute und Tageszeit der Aufgabe.

Die Telegraphenverwaltung leistet keinerlei Garantie für die richtige und rechtzeitige Ueberkunft der Telegramme und hat Nachtheile, welche durch Verlust, Verstümmung oder Verspätung derselben entstehen, nicht zu vertreten.

Die Bestellung der Telegramme im Standorte der Telegraphen-Adressstation und die Weitersendung derselben mittelst Post innerhalb der Reichsgrenzen erfolgt gebührenfrei.

Die etwaigen Boten- und sonstigen Nachtragsgebühren sind auf der Adresse angegeben.

Wird eine Verstümmung vermuthet, so kann binnen 24 Stunden die Berichtigung verlangt werden. Fällt die Verstümmung der Telegraphenanstalt zur Last, so werden die Berichtigungstaxen über Reclamation zurückgezahlt, falls für das Ursprungs-Telegramm die Collationirung bezahlt worden ist.

*Postamt an prelatem 25 fl. Du. Ad.
622 i nadaniu nadstania Prilu.
22/8. 887 P. Ad.*

Uwagi.

Jeżeli nadawca opłacił odpowiedź, doręcza się adresatowi wraz z depeszą „zlecenie“, na którym odpowiedź napisaną być powinna. Bliższych szczegółów, dotyczących się postępowania z korespondencjami telegraficznymi, dowiedzieć się można z ustawy o telegrafach i z taryf, które w stacjach telegrafów są do przejrzania i do nabycia.

Na depeszach telegrafowanych za pomocą przyrządu Hughesa, wymienia się u góry w formie skróconej: miejsce przeznaczenia, stację podawczą, liczbę, ilość słów, dzień, godzinę, minutę i porę dnia oddania.

Zarząd telegrafów nie daje żadnego ubezpieczenia, że przesyłka depesz nastąpi właściwie i w odpowiednim czasie, i nie odpowiada za straty wynikłe z zaginięcia, z pomyłek lub spóźnienia telegramów.

Doręczenie depesz w miejscu przeznaczenia, tudzież dalsza przesyłka pocztą w obrębie monarchji, uskutecznią się bezpłatnie. Należytość dla posłańca i dopłaty, jeżeli jakie przypadają, są wyrażone poniżej adresy.

Jeżeli kto mniema, że w depeszy zaszły pomyłki, może w przeciągu 24 godzin zażądać sprostowania. Gdy się okaże, że pomyłka nastąpiła z winy telegrafu, natenczas opłata za sprostowanie uiszczona zwróconą zostanie.

Dem Boten übergeben }
Dano posłańcowi }
um }
Lhr }
Minuten }
Mittag }
pocht. }

Van Leon Sigmund, styppendysta
wystany do kontu dla nauki mle-
czarstwa w dajc spozarzo francyjsko-
dosiny do Wz. Egona ro Braspleni
dalzych fruzch czynnosciach - orak
profi o udzieleniu mu Wz. 55 na re-
chunek pomyzanu mu styppendyumu

Kraka Sarsawystwa

ponefale p. Leonowi Sigmundanci
do Listu Wz. 55 Stawnie Wzidniefu
pize na rachunek pomyzanego mu
styppendyumu celom nauki mleczarstwa.

Lwów 3° Wronoma 887.

Brzo Gray

Wice - Prezes

Pismo p. Sigmunda pranybnela fu
Wz. Tadeusi. Pranybnego zabo krefe.
wentawi do miadomosci - w gledniu
do na radzenia, co by uwal na po-
torebne D. u. o.

Edm Gray

o
Poczt. wadploty i wadkoss-
ku w kwoci 4/18 d
wystawione z. p. 1899
D. 797 pod l. 1599
L. 1410 87
h

Pracovní 55 Ltr: De del: 648 -
ce de nadptaty 4 fl: 18 ct: za poudiri
G. p. Egana - roviadovras, in spe
na ta budie poudiri ratatrima.
Kvity stonima de dovodim ka
svojch.

4/IX 1887

S. ch

L. 1373/84

30 570
39
Lyp. 1884

Swietny Komitetu c.k. Towarzystwa

gospodarskiego!

Wobec nieotrzymania poleceń z dnia 18 sierpnia 1884 r. l. 1272, po otrzymaniu kwoty 25 $\frac{1}{2}$ na cel podroczny do Bernotem. wysuwaniem natychmiast do Bernotem, gdzie staraniem 26. sierpnia. Pomyślnie do Bernotem nie zostało na parcie Wł. Egana, wyjechał bowiem był tenis na Pami kilka do krennych - w obec tego i w ogóle. Tu na miejscu tak wielka podrocz nie porostawało mi nie innego jak tylko czekać w Bernotem na powrót Wł. Egana a który nastąpił dopiero dnia 30. sierpnia. Zaraz po powrocie Wł. Egana przedstawił mi temnia a Wł. Egan przyjął mi bardzo mile i na parcie otrzymałem do Wł. Egana następujące rozporządzenie: do 12-14 tygodni porostawać będą w Laktarii i Escris, następnie mam się rozciągnąć do 14 tygodni l. m. do Wł. Egana, który w tym czasie jmi do Pami powrocie i otrzymaniu na piśmie rozporządzenie od Wł. Egana, wobec którego mam się jak najręczniejsz stosować i zarządem Laktarii się, do którego Laktarii na Dalora, naukę, ustalony roztanę. -

Z rozważanych mi pytań przekonał się Wł. Egan, iż ja z centryfugą jmi najręczniejsz zestaw obecnym, dlatego też polecił mi wrać Laktarii.

J. j. jako jesus w Pessie havi' beds, spedrii pucovaniie pny
enabrie mlaka, tudriei pny vyrobic masla. Vyrobu vira w tym ze.
kladrici nuyi si, nie beds, dla vymusenia si, vyrobu vira v roslan
vystavny Pol vobnogo laklanu, gdje tytko sany vyprabiane.
W zabaveniu / predkladam kvit na obrymanych 26 1/2 a do
zakorenem Polycracogo pachunku; tudriei kvit na 5 1/2 v kterych
rychto pnystavio bardi upravamf. -

Jak jui wspomnalem v prvem mem spravodaniu, mli-
ko dostaviano jest do mlecarni Prahy Prizemie: rano pnyvoz
od godring glij do 12tej - vicerosem do 7mej do 12tej. Dostary vira
zakladaja, prvocrony pnyvoz krom Prizemie. Mlika pnychodi v komniah
blazrannych, a komnia kaida jest otvoren oplombovana - a do jednej
a komni nadevanych pnyvianam jest zavazek papierovy / podraj konaty /
v kterym zavira se kartka a vypracovanim, ile litro mlaka
jest pnystavio do mlecarni pro dostare. Komnie se zavazek vy-
stemu: Fleischmanna i Ganhausera vykte i systeme anglickeho.
Kaidy dostarec ma svoj numer, který jest vyznamny na kas.
Dij komni - Komnie to ustavio se vcelle lide porovnyvych a
vreci i po vyjiciu nakryt - probaje zavazek laklanu mlako v
kaidij komni v ten sposob, se paprednim zamiescovanym vyreky
mlako v komni se vnaidujac - korduje takoro - i vcelle smaku
porovaje Dobro mlaka. - Dostarec strymuje za 1 litr dostar-
vionogo mlaka 7, 8, get, vcelle tego jaki op tlusuu zavira
v sobie mlako. Prahy tygodniku vyhra se chemi sva ana-
lia mlaka, ktora to vymosi spravuje chemik stale pro
laklan utrymanym i ten vrecka do jakiej klany mlako ma
byi rati vane. Gledi vai mlako, ktore do laklanu dostavio
vostalo jest niceo krasne, lub v porodu stego vrieblenia v ma-
nij drug, vskutek porovnania utrymanym se na mlaku gubie v

z masła, natomiast dostarcza stryżmuję. za takie mleko tylko 3 et za litr, jeżeli i takie mleko sprowadzane jest do przymiary na sie. jeżeli zaś mleko w komin jest brudne, nieczyste, suchnawo natomiast za takowe dostarcza nie stryżmuję i ładniej zapłatę a mleko takie jest wybierane sprośt do kanałów jako zupełnie niewygodne.

Gdy mleko jmi jest w Zakładzie - trzeba wiedzieć ile potrzeba na sprzedaż, "Poll-Milch" i n.p. gdy takiego mleka potrzeba 1000 litrów, więc tyle litrów przepuszcza się przez maszynę, w której biały, a który mleko spada do kotta a z tam zapomocą, przy pomocy strażaka do napelniania sciaga się do flaszek, lub do komin blaszanych reklamowych - do których wlewa się mleko jmi w większej ilości jak 5. 10. 15. 20. 25. 30. litrów. Każda kominia jak również kominia każda flaszką napelnioną mlekiem jest zaplombowana, i opatrzona kartką z oznaczeniem ceny za litr. Litr mleka w flasce sprzedaje Zakład po 15 et. zaś mleko w kominach blaszanych za litr płaci po 14 et. Jest mleko jeżone po 12 et po 11 et, po 10 et i po 8 et za litr - a takie mleko porostaje w mieszaniny mleka pełnego z mlekiem skondensowanym, z którego 25 et smietanki wydrzełom - a takiego litr mleka kosztuje 6 et. Litr mleka za 12 et porostaje z mieszaniny:

100 litrów	70%	30%
	po 14 et	po 6 et

Litr mleka za 10 et.

100 litrów	55%	45%
	po 14 et	6 et.

Litr mleka za 8 et.

100	40%	60%
	14 et	6 et.

Reszta porostatego mleka idzie na centrufuge, z którego otrzymuje się smietankę do kawy; smietankę na masło. Chude zaś mleko, które porostalo, spuszcza się do piwnicy na sir. Alleho które w skle. prach nie zostało porzucane porzucane napowis do mleczarnie i tako pełno mleko jak piwnice mleko porostalo z microming spuszcza się do piwnicy na wyrób sera. Ze smietanki przema. sroniej na wyrób masła wyrabia się masło w maszynie na ten cel prze. mawiają. a smietanka do wyrobu masła musi mieć w 8-10° cel.

Na litrów smietanki potrzeba na 1 klg masła to takie rakiń od gęstości smietanki - masło w przeliczeniu na 1 klg masła potrzeba 0 litrów smietanki. Masła takiego wcale nie solą, tylko tak microlone sprzedawane zostaje. 1 klg masła kosztuje 2 złr 40 ct. ale takie wyrabia się wapnami, stosowanych form masła w miar. szych kawatark i tak 2 klg kosztuje 5 ct. 4 klg 11 ct. - 12 klg 20 ct. i t. p. Masła microsprzedane zbija się w 5 klg gudy, wawija się w papier angielski i składa się do piwnicy stosownie mrakonej której siamą są, blachę obite - Masła takie traci wcale na szej emie, gudy 1 klg takiego starego masła kosztuje tylko 1 złr 20 ct.

Z mleka chudego wyrabiają się wyrobki domowy i sir w krajach potrzebny do domowego.

Jak naley czyści centrufuge, maszyny do orobiania mleka i worelkie kotły na mleko przemawione - w tym nie piszę - wspom. me tylko że jest to rzecz nader wielkiej wagi - opisać trudno jest jak przy tem postepować naley, wiaćerom, że to czynią jak najczepetniej sobie przyrokiem a najlepszym dowodem tego bedzie, gdy pobrociwszy do kraju. praktycznie skrois.

Budapest, dnia 1go Września 1887
 W. Langie
 1908
 1887
 Wzrost 4 k 15 J. 26
 Z porowaniem 797 i
 decubisimum 26/10 87

Budapest, k. u. Ministerium für Ackerbau, Handel und Industrie.

szám.

Ezer Sze K. U. Landwirthschaftliche
Versammlung für Galizien
in
Lemberg.

Ich beehre mich Ihnen mitzutheilen dass der
zur Bewandlung gunklicher wirthschaftlicher
sachverhalte nach Ungarn entsandene
deutscher Legation für die bevorstehende
nach eingehender besprechung mit ihm selbst
ist mit rückblicken auf seine persönlichen
erkenntnisse sowie mit ihm selbst
rückblicken beabsichtigten theilnahme
folgenden vorschlägen für ihn auszuwerfen.

1. derselbe ist von ihm selbst nach Budapest
zurückgekehrt und wird deshalb in der größten
sachverhalte wirthschaftlichen beziehung
(ungarn / 12,000 liter täglich lieferung)
nach bis 10. sept. vorzulegen, wenn im fall
von 5 wagen zu bringen. ferner:
2. 4 wagen in einer reiszeit für leit,
können der wirth. abtransport geschafft werden.
3. 2 wagen in einer kleineren reiszeit

Wittfalle zu Raab.

4. 2 Wärfen in der städtischen Wittfalle zu Preuburg

5, 6. 1 Wurf in den Kallungen in der Wittfalle
der Anton Dreher zu L. Kärli mit der Wittfalle
Mullerwirth zu Bia (Wirtel wüßf. Budayert)

7. 1/2 Wurf in der Wittfalle der Jn. v. Reisrey
in Talsony (bei Budayert)

8. 3 Wärfen in der Wittfalle der Lecherwirth zu
Zirkon Lippala (im Kaiser Comitah) um die
Substitution von Wärfen zu prüfen.

9. 1 Wurf in der städtischen Wittfalle zu Miskolcz
mit in der Wittfalle der Herr von Harkányi
zu Nyvilag (Zempliner Comitah)

Man ist zu verstehen, daß auf 5 unvollständigen Rindern
nicht ohne Schaden und auf fünf weißen Hunden
fällt nicht fünf irgendwelche mit vorerzogenen
Krankheiten eine Verlängerung eines Rindes,
nicht gabalen sein wird.

Falls es der wirkliche Mann für die Sache ist,
was über die fünf Punkte auf nicht ausgestellt ist,
dann kann, wenn es sich diese Rindern
die Fünfheit vollkommen haben eine städti-
sche Wittfalle auf dem ungenügenden und zu
halten.

Johann Schall

Stegleit:

Edward Eger

Schlup Vierstein

87 $\frac{18}{4}$.

8/IX 1887
L 1383

W. Langui
12/9

✓
P. 1432/87

P. 27/9 87 2

L. 1398/87

Castanea praecox. De Hujus
Dachhuytlingo.

L. 1408/87

30 576
Mewarota 45

Święty Komitet sk. Towarzystwa
gospodarskiego!

Właściciel jmi powrócił do Peortu i wczoraj tj. 13 br.
zgłosił się do Wł. Egana, który mi jeszcze polecił
cały tydzień być przy analizie chemicznej mleka białego
możę jeszcze z kilkadziesiąt prób sam wykonać; - przed
przyjściem Wł. Egana wykonałem kilkanaście prób, a naty-
chod jednak między niektórymi próbami, okazała się mała
różnica - dlatego też muszę doprowadzić do tego, aby ana-
liza precyzyjnie wykonana jak najzupełniej zgodziła się
z analizą chemiczną. Chemik tutajny Dr. Fischer profesor
Uniwersytetu chętnie miż pomaga i wyjaśnia i najzu-
pełniej, że teraz dopiero uczę mi się wyjaśnić, gdyż w
tychczas odrobiłem i na to patrzam - to bez wiedzy - nie
mogłem odpowiedzieć przytoczonym, dlatego też to tak krótko
nie inaczey.

Za tydzień będę jmi gotów z przytoczeniem sobie z napisanych
świadomości analizy powiem z polecenia Wł. Egana mam
wyjechać do Föhrenberg Lak lub Ankerschmidt Albrechts;
Wszak mi także Wł. Egan, że prezydent Świątecznemu Ko-
mitetowi sk. Towarzystwa gosp. plan całej miż dalszej

nauki. mnié sei nakarat, bym za tydzień był gotów do podróży.

Chociaż w mlekiem mnié do wymienia i należą do przeważnie
je na różne produkty, karmienne, i miedziowe, jest rzecz poraż
istotą mleka, czyli poraż z czego mleko się składa; bezwid
Dy tej musi się składać, nie można rdać sobie sprawy z
jednego Działania z mlekiem.

W mniéjściu mnié sprawdanie chęć chcié w krótkości wspomnieć
z tem, co skorzystać z chemika tutajszego.

Mleko się składa się:

x wody	—	83.50 - 90.00
x tłuszczu	—	2.80 - 4.50
x wosku	—	3.00 - 5.00
x białko	—	0.30 - 0.55
x cukru mlecz.	—	3.00 - 5.50
x mineral. sub.	—	0.70 - 0.80

Tłuszcz mleka znajduje się w mleku z krótkimi i wielce
małymi kółkami tak drobnymi, że w robieniu obiem Dostred
nie można; kółka te bowiem są tak małe, że w precyzji
mają 0.004 mm. a w białym mleku znajduje się do 8000 mi
lionów tych drobnych kółeczek. Kółeczka te mleczne w sro
dnie mleku są okrągłe - zaś w mleku śmietanowym sto.

Śmietankę znajduje się w robieniu, wytworze kwasu, albowiem
w mnié znajduje się kwasu, i to dość w znacznej ilości
do 20.0

Podsiadywanie czyli karmienie mleka Daje się wskazać
fermentacji a także można wyrobić napomoc mechanicz
nego Działania.

16/IX 87
1408

P. One!

W. Sangu
16/9

~~to~~
Potatoes sent to 1432
16/9 87

L. 1432 / 87

30-578
Lypn mlekarni
47

Do biura
Świeckiego Komitetu
Towarzystwa gospodarskiego galic.

we Lwowie

Z udzielenym mi piśmie p. Egana d. 1383 i p. Sigmunda d. 1408 widzę, że ten stypendysta, który według mojej rady - przyszedł przez Świecki Komitet - miał się kształcić na doroczny stąg w mlekarni, odbywa praktykę w laboratorium chemicznem (nie umiejąc wcale chemii) i zamierza podróżować po Węgrzech według wskazówek prof. Egana.

Zachodzi tu nieporozumienie, które należy wyjaśnić natychmiast. Zdaje się że albo prof. Egan nie zrozumiał mojej prośby, albo mylnie poinformowany został. Chce on widocznie kształcić p. Sigmunda na dyrektora mlekarni i organizatora spółki nabiałowej - jak świadczy jego pismo d. 1383. Zdaje się nieczytelnym korespondencji z biura Komitetu do p. Egana wystanej, ale sądzę że wskazówki do niej datem bardzo jasne. Bądź co bądź, nie zgadzam się ani z projektem prof. Egana ani z prośbą stypendysty, ażeby mu postać pieniądze na podróżowanie.

Radzę, żeby najuprzejmiej podziękować p. Eganowi za przystający program, ale poprosić go żeby p. Sigmunda umieścił w którejkolwiek mlekarni na tak stęgo, dopóki nie nabędzie mlekarskiej wprawy w wykonywaniu wszelkich robót i nie nauczy się całej manipulacji z nabiałem w obrębie zakładu. Trzeba wyraźnie oświadczyć, że ten stypendysta za mało ma wykształcenia na organizatora i dyrektora mlekarni, lecz ma być tylko bieżącym doradcą i nauczycielem stęga w mlekarni (Vorarbeiter und Hüfcher). Dodać natomiast że na kierownika kształci się równocześnie za granicą inny stypendysta p. Morgenbesser, znający osobiste p. Eganowi, który objeżdża lewar Danie, i inne północne kraje, powracając przyciem do Węgier i za taskawa pomocy p. Egana zwiedzi

w sprawie zakładu węgierskie.

Niech więc p. Egan rany zmienić stosownie do iżren' Komitetu program zajęć. Na p. Sigmunda, tembardziej że Komitet nie posiada fundusów na jego podróż a przewiduje dlań stypendyum w kwocie 400 zł. nie może wystarczyć na wykonanie zakładanego planu.

Do p. Sigmunda napisai listkę krótka (ale oczywiście, żeby niczem nie dotknąć pana Egana) i zwrócić uwagę jego że oprocz wyznaczonej mu kwoty miesięcznej z 400 zł. stypendyum, Komitet nie więcej nie da. Niech więc po odbyciu gruntownej praktyki w ulce, o tyle tylko zwiększa inne zakłady, o ile mu wystawia stypendyjnę fundusze. Przypominai mu należy, że nadrektora wcale nie był przewidziany, lecz na dobrego wykonawcę polecił Kierownika ulce; że przedwyszkkiem sławai się powiniem o nabycie bieżności w wykonywaniu wszelkich, choćby najpodrzedniejszych robot w zakładzie ulcearskim a mianowicie: obchodzenia się z nabiałem, z narzędziami, maszynami, przyrządami i t. p.

Oświadczam, że jeżeli w powyższy sposób nie naprawi się zaraz pomysłki, jakka widocznie powstała przy wystąpieniu p. Sigmunda i korespondowaniu z p. Eganem - pożytek z wycia tego stypendyum będzie bardzo wątpliwy. Treba rzecz sławai jasno i kategorycznie ażeby oświadczył Komitetowi i stypendyjnę przykrego rozważania na przyszłość. Inaczej - sławai, żeby Komitet własnym kosztem jednego więcej walkowca, a jest ich niedobry bardzo wielu, między stypendystami. Jeżeli jenie metody utowick zagranicę bez jasnej instrukcji i materialnego przygotowania - ^{do czasu} ~~stypendysty~~ wraca z przewróconą głową, i sławai prelekcjami, których nigdy potem rozpowić nie można. Tacy stypendyści nie sa pożytkiem - ale istna plaga kraju.

Lwów 18 września
1887 r.

Edward Langie

POB: 22/IX 87
S. 1432

Pracownik
od 25/11 na kwotę podwójną S.
41 55/11 ~~na~~ stop na Pank
S. 80/11 P. 28/11 87 71

Pracownik: Pracownik
a gospodarczy ~~prace~~
~~Pracownik~~ Kierownik
4. ~~Pracownik~~ 26. 10. 1907
P. 28/11 87 71

O tem rozważa się
p. Langier

Na konferencji wzięli
d. 26 Wzrostu straż
Kierownik pch. Dopuszcz
p. Pracownik - w sto -
nie na podwójną wartość
prze p. Egane relizai
nie w p. Sijmondowi
kwesty podwójną, a prze-
Sierżantem relizai
w S. 1437 a i dawa prze Sijmond
25/11 - a wydatk. który
prze p. relizai
400/11 wydatk. p. 2
fundacja prze p. Aluzjan
bepow. wzięci w wydatk
cey
27/11 87 71

580
Poznań 19/9 1887
49
J. L. 1432/87

Wielmożny Panie

Sekretarzu!

W dniu ^{15/9} ubiegłym odebrałem 2 pisma
z Komitetu - następnie wyjechałem na godzinę
ze sprawą w urzędowej sprawie. Wzajemnie więc
całkowicie ze sobą nie miałem styczności.

Niewiem kto przysłał i co przysłał do Egana
jeden z korespondentów i czy nie ma
w biurze też pisma była przysłać
by dobrać by to porównać się z referatami
owej korespondencji, biorąc za podstawę
konferencji niniejsze moje wyjaśnienia
Wszystko co napisatem odpowiada dyskusji
i uchwał Komitetu (na piśmie poleć
Komitetowi w nowym numerze)

Może byłoby także słowem, ażeby
widział korespondencyę, której wytknie
do p. Egana i Szymunda propozycyę.
De Swawa powróć, 25° br.

W Karóym razie prozę, ażeby wstał
ranył pismo moje w tej sprawie
Karai zapobiegawai i zabrzmai
w aktach referatu nabiaturgo,
bo moje kiedyś zajdzie potrzeba
powstać się na to moje oświadczenie,
którego adpitu mi burlaim mi
posiadam.

Z prawdziwym poważaniem
rodzaj Władysław Szybki

Poznań 19/1887
Styżka Tawerskantz

L. 1. 1432/67.

582

57

Ram. Dei bytem u W. Gross - P. Langier
 wskazuje by konferencyi, napisotem ~~...~~ do
 P. Evans list, ktory, chey sie jemu W. Grossowi
 sprecyzoi, w razie aprobawania, prosy list ten
 dostac, i uzgodzenia J. Symundowi napisac
krasce, ze, Debe wskazać, co do praktycznego
kształcenia się jego, od W. Evans iau i Foyner.
 (ktadec mo, uwagi przez P. Langiego srobin,
 nacisk u tym listie,) by Symund, wskazowal na
 na, wielkiego etnologicznego, paleontologicznego lub geologicznego
 kolekcji, tylko aby się wszelkimi innymi słowami
 przytrzymuje sobie, jak najprzemowniej się wiodę
 praktyczną, udzielającą go do prowadzenia i
 kierowania robotami, a publiczności

Lupa P. Evans

Jdyby W. P. coś jasn. wchyt. proszę porozomnieć
 Sie z W. Langierem, gdyż ja jater popatruję
 do domu wracam.

hoffentliches Gelingen lassen, daß Sie
etwas Manuere ^{an} die genügenden Vorkehrungen
oder, selbstverständlicher Forderung, die
meine Leitung eines größeren Postens
überhaupt, nicht gewachsen wäre, eine
Macht, in die projektierten Land-
pläne für einen Zeitpunkt, mit
Achtung, daß, gütlich kommen wollen, daß
Sie mich sehr herzlich grüßen
bekommen, welche selbst, zu einem
packen überbringt für den
Dienst.

M. G. W. freundlichst
einer Comité Mitglied der
Brenn-
von einem und dem größeren
für die
bei
in der
der
und

Classe des Telegrammes.
Rodzaj telegramów.

TELEGRAMM №
TELEGRAM L.

Dienstliche Zusätze.
Dopiski z urzędu.

L. 1437/84

an — do

Wirtschaftsgesellschaft
Assoziirte Bank
in Leubach

Stop.
m. Leubach

30
585

Aufgenommen von
Odebrano z
na linij
am
dnia
durch
przez

Dec
5 1/2
19

Von
Z

Budapest

226

Worte
słow

16

Chiffren
szyfer

Aufgegeben am
Nadano dnia

22/ 188

um
o

11 Uhr
god.

3 1/2

Min.
min.

Mittag
połud.

Text. — Treść.

Am 19 bin ich unzufrieden, bis 25

Sigmund

POD:

22 / IX

87

1437

Bemerkungen.

Wenn der Aufgeber die Antwort frankirt hat, so ist dem Ursprungs-Telegramme eine Anweisung auf unentgeltliche Aufgabe eines Antwort-Telegrammes beigelegt, welche vom Adressaten zum Niederschreiben des Antwort-Telegrammes zu benutzen ist.

Nähere Angaben über die Behandlung telegraphischer Correspondenzen sind aus der Telegraphenordnung und Tarifzusammenstellung zu ersehen, welche bei den Telegraphenstationen zur Einsicht und zum Verkaufe aufliegen.

Bei Telegrammen, welche mittelst Hughes'schen Typen-Apparates aufgenommen sind, steht oben in abgekürzter Form: Adressort, Aufgabsort, Nummer, Wortzahl, Tag, Stunde, Minute und Tageszeit der Aufgabe.

Die Telegraphenverwaltung leistet keinerlei Garantie für die richtige und rechtzeitige Ueberkunft der Telegramme und hat Nachteile, welche durch Verlust, Verstümmelung oder Verspätung derselben entstehen, nicht zu vertreten.

Die Bestellung der Telegramme im Standorte der Telegraphen-Adressstation und die Weitersendung derselben mittelst Post innerhalb der Reichsgrenzen erfolgt gebührenfrei.

Die etwaigen Boten- und sonstigen Nachtragsgebühren sind auf der Adresse angegeben.

Wird eine Verstümmelung vermuthet, so kann binnen 24 Stunden die Berichtigung verlangt werden. Fällt die Verstümmelung der Telegraphenanstalt zur Last, so werden die Berichtigungstaxen über Reclamation zurückgezahlt, falls für das Ursprungs-Telegramm die Collationirung bezahlt worden ist.

U w a g i.

Jeżeli nadawca opłacił odpowiedź, doręcza się adresatowi wraz z depeszą „zlecenie“, na którym odpowiedź napisana być powinna. Bliższych szczegółów, dotyczących się postępowania z korespondencjami telegraficznymi, dowiedzieć się można z ustawy o telegrafach i z taryf, które w stacjach telegrafów są do przejrzania i do nabycia.

Na depeszach telegrafowanych za pomocą przyrządu Hughesa, wymienia się u góry w formie skróconej: miejsce przeznaczenia, stację podawczą, liczbę, ilość słów, dzień, godzinę, minutę i porę dnia oddania.

Zarząd telegrafów nie daje żadnego ubezpieczenia, że przesyłka depesz nastąpi właściwie i w odpowiednim czasie, i nie odpowiada za straty wynikłe z zaginięcia, z pomyłek lub spóźnienia telegramów.

Doręczenie depesz w miejscu przeznaczenia, tudzież dalsza przesyłka pocztą w obrębie monarchji, uskutecznia się bezpłatnie. Należytość dla posłańca i dopłaty, jeżeli jakie przypadają, są wyrażone poniżej adresy.

Jeżeli kto mniema, że w depeszy zaszły pomyłki, może w przeciągu 24 godzin zażądać sprostowania. Gdy się okaże, że pomyłka nastąpiła z winy telegrafu, natenczas opłata za sprostowanie uiszczona zwróconą zostanie.

Handwritten notes:
Tutejsze p. 1437/87
27/9/87
W. Langen

Dem Boten übergeben }
Dano posłańcowi }
Uhr }
Minuten }
Minut. }
Mittag. }
188

oko 110 prób i. Poprowadzilem do tego, że między ma-
luz porównanie wykonana, nieachodziła żadna różnica
w porównaniu z analizą chemiczną - oświadczam więc
sumiennie, że te wyniki posiadam z aparatu, taki
Dalsze, że przy zabiegach przy którym porostawa
będę, sam też wyniki sprawdzić mogę; chemik więc
nie będzie potrzebny. —

Wreszcie chciał w krótkości opisać, jak nadzieję postę-
pywać z mlekiem przeznaczonem na centrifugę.

Mleko przeznaczone na śmietankę na kawy i na
śmietankę na masło po dobytej próbce, wlewa się
do z konwi do wórka, który po napięciu prze-
suna się, pod rinde, zapomocą, której używają się
mleko w wórku się znajdująca do góry, gdzie na
stosownem urządzeniu znajdują się kasymjowski
kottły. Z wórka spuszcza się mleko do kotta, a tam
dla zapomocą, w nowo przepuszcza się mleko wógrze,
wacra i bamiak blaszany z podwójnych ścianach -
między którymi jest próżnia, gdzie reholi parą, któ-
ry stoi na podwyższeniu przed trzema centymetrami.

W ogrzewaniu mleka do odpowiedniej temperatury
(25-30°C.) spuszcza się mleko z ogrzewacza przez
otworzenie przepływu bamiaków, które zapatrzone
są, w cienkie mosiężne rurki z pipami. Z tych ba-
miaków spuszcza się teraz mleko do stałego cylindra
zwanego centrifugalnego, gdzie zapomocą, sity
odwróconej używają się, tłuszcze w mleku zawa-
ty, cylindra śmietanki i ta jako kiejora podnosi się
do góry i wylatywa przez rurkę, w której białko i
nawymia na ten cel postawionego. Mleko zaś

chude tuzma sie, po bokach osi Proromu i wychodzi
urka z Proromu centryf. w kierunku mierznej, a z tam splywa
na do nauymia. -

Zapomoga, odpowiedniego uregulowania mozna
na centryfugach uzyskac z mleka smietanki, rowniej
jakosci a mianowicie: smietankę na masło i smietan-
kę 10 kary, Schlag Obers i non plus ultra Schlag Obers.

Tak smietankę, jak i sernice, mleko i centryfugi
uryskane musi być zaraz przepuszczone przez chłod-
nik, zapomoga, którego mozna tak smietankę, jak
i mleko ochłodzić wedle upodobania a raczej po-
treby od 3° do 8° Cel.

1 litr smietanki sprzedaje waktar po 36 ct, 46 ct,
12 ct, 150 ct. i 200 ct.

Łyżki sira sernicy z mleka chudego.

Skwaszone mleko wlewa sie do kadzi z drzewa miernian-
mow, gdzie mleko ogrzewa sie zapomoga, przy bardzo
wolno - po nalezytew ogrzaniu miera sie, sernice
bardzo porobi w kadzi zawarty - po wiec porostawa sie,
jakis czas, by sir miew regestriow. Z kadzi wypru-
wa sie sernatkę zapomoga, nawijsi wespolarnych
po wiec wybiera sie, tak ograny sir puturami
i wlewa sie, do workow poprzednio przygotowanych,
w których porostaje sir do zupełnego wyjeclenia
cia sernatki.

Sir, który ma być do paszek skladany, musi być
jeszcze pod prasą, które wyjeclony.

Nabijanie fasce siem odbywa się w ten sposób
kiedy warstwę siwa poprzednio w rekach włóknoportu
go przepuści się, i włókno włókna się w fasce
ubija, a gdy fasca do petrosii w ten sposób nabije
dostata, należy takową surowie radnie.

Tak samo jak a mleka chudego sprabia się tak
do siw a masłanki

1 kg siwa a mleka chudego sprzedaje raktar po 24-30.

1 kg siwa a masłanki sprzedaje w 14-22 ct.

Budapest dnia 23. Marca 1887.

26/IX 4887

1447

L. Porvianiem

Lea Sigman

W. Langui

28/9

De ult

26/10

87 p

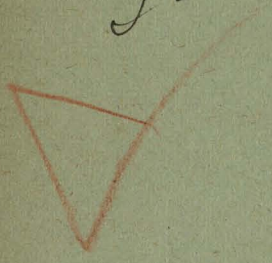
588 30/9/87

30/IX 1887
1451.

Sub. miles

W^{te} Margentbefer zwa-
ca in ungit rebom's ronia
suga rindione unu 17-
puzume 600 fl.

600 fl
---
17 692

A
Petrono 600 fl. J.
17 692 sub miles.
in rache Tans du. -
ilkant fl. Margentbefer
un' Jengurus.

Lu 30/9/87

[Signature]

L. 1451/887

L. 1460 / 87

Styż m. 1890
50

Przebież Komitecie ek. Towarzystwa
gospodarskiego!

W Galacemiu / przedkładam kwit na III ra-
to, stopemryjną, a prośbę o najtaszkawiej na-
destanie mi taszkawiej

Ławarem upraszam uprejmić o taszkawej, ośpi-
nieć na list mój z dnia 23. bm. do Przebieżnego
Komitecie ek. Towarzystwa gosp. przedkładam -

W Paszcie dnia 29. Września 1890.

Z poruczeniem
Leona Sigmunda

POD:

1/X

87

1460

o

Wzrost 170. Do 1000

Karawych.

Wypilki piwowary w 1880

Konwina (pina) 28/9

do 1. 1492

Do 1880

L. 1/10 87

B

592/30
62

A FÖLDM., IPAR- ÉS KERESK. M. K. MINISZTERIUM
ORSZÁGOS TEJGAZDASÁGI FELÜGYELŐSÉGÉTŐL.

L. 1481/87

VOM KGL. UNG. LANDESINSPECTORAT FÜR MILCHWIRTHSCHAFT.

Budapest, k. u. Ministerium für Ackerbau, Handel und Industrie.

2275 szám.

Styp. n. n. n.

Am 26. Comite' der

h. h. Landes-Genossenschaft

Lemberg.

Sehr geehrte Herr...
27. d. v. Monat...
mitgetheilte...
Herr...
Lemberg...

Natürlich ist die Zeit zu kurz, als dass es
ihm möglich werden würde, selbst
ein gerüchtes u. angepriesenes d. j. unter
einem Herfalden der Diefelben beste
Anstalt zu ergründen der Kaiser zu
werden.

Was die Organisation u. kaufmännische
Leitung von in Leuberg angeführten
Unternehmenspflicht anbelangt, so soll
es von in von selbst geprüften
gemeintem davon Monarchen,
so weit sie das antizipierte beauftragen
können, für sich garantieren für diese
Leistung, nicht. Siquemur mainum
Leistung nach mit der Kaiser. Leicht wird
betont werden können.

Es kann zu Monarchen seit 2 Jahren
als es sich einem Damm. Day wird
insgesamt oder Excursion Day
Kauf. Gegenüber Ungarn ausgeführt
sein. Es sollte ihm auch sein von
2 Jahren an. Möglich einen in
für den Prophanität über
sine in Leuberg zu garantieren
Unternehmenspflicht angeführt

und zugesandt, die in seiner Zeit, wie er sein
mitteilte, in den Vorberathungen
vorlag. In letzter Zeit sind mir von
C. W. Dreyer auf 1. Rücklauf von
Rückstand auf 2. Ich bin auf den Wunsch
übergegangen mich in den nächsten
Wochen a. u. Dienst. Reisen nach
Sachsenhausen zu begeben.

Ich frage mich in Zusammenhang mit
zu sehen ob die Information nicht
u. g. w. - Gerichte für ihn zu suchen in
ob die Versicherung von Dreyer in
Verfahren i. d. Zeit nicht geändert ist,
darüber zu sehen.

Es soll mich sehr freuen wenn ich
in Zukunft beifolgend sein zu können,
wenn ich sollte es zu besetzen,
leicht hat vorerst zu sein.

Herzliche Grüße

Brest 27. 7/3.

Edmond Leger

POD: 9. 20/X 1887

№ 1558.

Prin l. 2390 / 884 Putarea vie.

v. l. 282 / 73 v -

~~Practica p. Sargiu
de Alt-pungiu, 27a
strada nr 27a~~

21/10 87

~~B~~

L. 1599/87

1896 30
66
Sub. index

Frictny Komiteci ck. Poradytra
gospodaru kiego!

W zataczeniu / przedkladam kwit na II ra-
te, stypendyjna za miesiac listopad 1887.
Sprawozdanie za miesiac padziernik br. preta-
sem pod dniem 15. br. na rece W. Jana Breyera.

Föhencze glak Dnia 24. padziernika 1887.

Leou Sigmund
in
Föhencze glak
Banyar megye.

POD. 26/IX 1887
L 1599

Skrid na 55 fl

0

Wypłata na porobacze
55 fl J. Nr 746

Ust. Skri do Tow. an

N. S. B. J. Nr 4 1/2 1887

J. Nr 747 z uderzeniem

J. l. 1370 - Procenty

Kasj. w. 59 1/2 1887

Suma 76/10 87

B

POD. 28/X 1887
L. 1612

P. Sigmond radylc now
sprawozdanie w kumek
z 16 sierpnia 25 h

Winnicy, wuj, jest by uwiezpanowci
P. Sigmond, w pierszy, przez
Paula Coana, wskazany, w 1886
L. Kwota f 35-40 paucima
by na komitety, rowniez
~~wiekszość~~ ~~kwoty~~, ~~przebieg~~
mypadatoby szczegolnie P. Sigmond
na 3 dniowy pobyt w Wiedniu
by i tam papowat sig
zab i manipulacja, ualjata
w duzej centralnej ulceracji
kawtejszej, subordziej se pobyt
tam nastoi wiskrych do
sba uwiezpanowci
Prace

598
30.
68

Styp. wstawa

Przebieg Styp. wstawa
przebieg 55 h wstawa
D. H. pod st 753
Zasi walczy na
podst 30 h - zapowiad
pod st 754

L. 20/10 87
W

59
69

pinus i pappi... Pam-
mari et de (p... 2 uniate
Pkt - i Langiq ad <So>)

Line 29 Paris 1887

1000
p. 29
H. H. H.
L. H. H.

L. 1612/87

4 Lat.

13.00 p. m. l. m.

Rachunek i listy
W. Langie
29/10 87

29/10

„^{dotyczy} Tytuł Kwota 100 zł.
„ z wdaniem funduszu
„ przeznaczony państwu
„ Daniewski zaś wybrany
„ pan Jurek z doliczonym
„ Kwota 50 zł. przed
„^{tytuł} państwu
„^{dotyczy} Kwota... która wystawia
„ państwu

29/10 1887

Langie

Rakie ze stypendyjnami przestają nam
treba zwrócić. - Na 3 dniowy pobyt w
wiedniu zgodzić się trzeba.

Jaka kwota oprac wypracowanego
stypendyjnami moria nam doliczyć
overstrzyci nie może. Wniósł tego
jednak co na posied. Komitetu mówiono
zdaje mi się że przekroczyły moria
kwoty stypendyjna o 50 do 100 zł.
W każdym razie poszczególnie
napisać trzeba do Stowa:

- „ Komitet przypominając państwu powinnem
- „ że przedwzrostkiem nasz państwu
- „ się wykonywania wszelkich robót w ulepszeniu
- „ i produkowaniu serów z chudego mleka
- „ a przedtem odrywaj państwu myśli od tego
- „ głównego zadania i nie traci czasu i pieniędzy
- „ na widzenie fakturów, ulepszanie
- „ ~~tytuł~~ sposobów ulepszenia serów i na fabry
- „ karny serów słasłych, których wyrob
- „ nie należy do zakresu robót w ulepszeniu
- „ bez stanowić osobny, fabryczny przemysł
- „ nabiałowy. Po tej sprawie zostawia
- „ Komitet państwu swobodę w podjęciu dalszych
- „ zastrzeżeń, jednakże opisać stypendyjnami

Yasnie Wiekowiny Panie!

Prepacam na wstepie, ze osmielam sie ^z Pana mieu
pismem obciagnac; lecz doznawszy poprzednio dluga zwlokę,
smiem sprosz do Pana pisac. -

Po otrzymaniu na dniu 30/IX pismem ^z brocie 25 fl. na
podroze do Fohereglak, a na stozę w katasteru, rachunek przed-
kladam, tego samego dnia wysylytem z Pesaru do przemianowego
miejsca, gdzie stanalem dnia 1/X w godzinie 6 tej wieczorem.

Fohereglak jest centrum kluswa Augst. Albrechta, jest tu bo-
sien dykecyja i Inspektorat - folwarków naliczanych do tego klus-
wu jest 12 a 35 rsi - co stanowi rarem 11 mil. kwadratów
obrotu. -

Wyrobiają tu siew Groyer i siew Limburgski (Lorkstun) -
Naukę probieram od krajcara p. Steinera - i muszę mu przyznać,
ze bardzo systematycznie z mna, postępuje; z powrotem doste-
ratem do wyrobu Limburga 57 lit. mleka a siew dostaje jeni 250
lit. i całkowicie sam wyrobiam jak to mówię od 10 do 20 - tr.
też jeni stricnie i z wszelką biegłością wyrobiam podług tego
siewu. - Szapraw ten stymis w całej tej okolicy z wyrobem
snych siewu. -

Nadto pracuje i w siew wyrobu Groyera. Umiejętne mieszanie
mleka w siew jest wielkiej wagi przy wyrobie tego siewu -

v tejto záležitosti dobrej viera, to tiež do tej výmnožiny praxi sledujem
 prax sledujem tiež jak najsoberiernej, chodím mi boviem bardej v ta-
 abym sobie jak najgrunterniejši kaida, výmnožiny praxi - a ma-
 jae ku temu sposobnosť i sieďou za grama, tak dlhij čas, cupi-
 nie byt byt vtedy i haiba sla mnie, bym po porrocie v kraji
 grunternie & nabiatem vchodiu sie, nie nmiat. -

Dotychoraj obhymotatem tu jmi bardej viece. - Zapornatam sie
 takro & pravami bytla praxi kvi jak holemny i shorthornya
 navto & hodovla bytla a vrescie & utrymaniem porradku, tade
 v vystosivul stajniach. Praxi viece, ve ar duora raduje sie na
 vidok tak priehneho i tak schlnie ntrymanego bytla - i gty
 tylko jestem po porrocie & vserovnie - biega, co rychlej do staj-
 ni, gdie prepredam catymi godinami; - kamitoranie bovtom
 jakie nakratem do mlekarstva jest nie v opriavania - Dovidem
 tego bedrie, ve po porrocie do kraji & catem zaparcem, & v
 teromym silami pracovai beda, tam, gdie miz frictny komi-
 tet ek. Tot. gosp. praxi, by v ten sposob v drcievny i sie
 va lavlano vystaris miz, va grama - gdie viece poityteny
 i prieknyh praxi mam sposobnosť vyznena sie -

Z tad mam vedle zaradzenia v Pana Egana vyechat
 praxi cest do Sternamanger na 2 dni - ve Sternamanger do Ujma-
 jor takro na 2 dni - & Ujmajor do Raab na 5 dni, & kad. praxi
 Wieden do Presburga, gdie katry masi sie mam 11 dni -

Lo vrgledu, ve ta podroba praxi va soba, xnavno koseta -
praxi upravam v Pana Dob. v lavkano zaradzenie, aby mi
 v porrednia krotka na cel praxi vypravony pred prvym Listu-
 padem navestana byt mogla, jak korrice v kate vtypendyja,
 na ktora v svoim xavie kvit predtore; -

Vyieliby v Pana navryt mi xavolie v praxi vriedie praxi Wieden
 katry masi sie tam 2-3 dni - v takim xavie vriedilym tam.

na, mleczarnie jak i filie grzechu.

W mleczarni przetworzonej wyrabiają takro Prager - a mleka chudego.
sic jednak tamtejszy jest w smaku bardzo miody, trwały jak
Kamień, bez drożdż - i przekonują się, że go wyrabiać nie umię-
sca tego rodzaju, lubo z mleka chudego a należycie i umiejętnie
wyrabiony jest realnie dobry i przez mirosz klasę ludzi nadzwyczajnie
porany - przyczyna tego jest nadmierne przepalanie sera z Kollu
i nie należyc tego mieszcama a nadto z wielkiego solenia serów -
a jeszcze przyczynia się do tego i niejednostajna temperatura
w piwnicy - z drugiej zaś strony przyczynia się również, że mało
wyrabiają wyśmienicie - podrasz gdyż tu jmi nie posiadają tej
świadomości. -

Poniżej przedkładam Opis hodowli bydła we Fohereeglak -
Cielęta zaraz po narodzeniu są od matki oddzielone i trzymane
z osobnych klatkach. - Te są przyprowadzane do matki 4 tygodniowo
do swania przez tydzień, i w czasie tym otrzymują mało dawki
śrutu zmieszanego z nadzwyczajnym sianem w formie siurki -

W 9 tygodniach następuje odstawanie i przez 50 dni postają
odstawione cielęta pewną dawkę mleka - a to: pierwszych dni 10 po
7 lit, drugich po 10 dni po 5 lit. a ostatnich 30 dni - otrzymują
po 2 1/2 lit mleka z odpowiednią domieszką wody. Ladozawątem
napój t. j. z domieszką wody ma temperaturę 23° R.

Prócz tego napoju otrzymują 1/2 kły śrutu bobisłowego, masi
owsianiej z domieszką siurki ze siarna. - Jak w ciągu pogoda
sprzyja zostają cielęta na kilka godzin dziennie na wolne
miejsca wyprowadzane -

Ochronę tak latem jak i w zimie są w stałym rytmie i ściśle
otrzymują 3 razy porzywienie.

W zimie dostają wprost zmieszaną ze siurką i śrutem, a
nadto siano, z łeciu zaś cielęta, przez w formie siurki tami

strona ze sianem i ze sruťem.

Napajanie odbywa się dwa razy dziennie porazie kadawami kamiegi i wieczornego pokarmu.

Dojenie krow odbywa się 2 razy dziennie A. J. i H. wano i w 4 god. popołudniu.

Na 6 tygodni przed ścieleniem wyprajimo kaporera się krowy.

Wzrost buhajów racyna się po skończeniu 3-4 lat i trwa 3-5 lat - a przeciętne buhajki przepuszczone są do matek przez 13 tygodni do stania.

Choroba, jaka nawiedza często bytła w tych stronach jest Mikrobom - przez cały rok przechodzi sporadycznie, jednak nie ma charakteru epidemii, najbardziej podlega tej chorobie jałowice - jako najlepszy środek prewencji szczepienia się tej epidemii, skarato się z wyproświtem w stajni bytła na inne miejsce w odległości przynajmniej na 1 km.

Mleko przetwarzają na serya mianowicie na Groyer i na ser Limburski - serwatka zaś wykorzystują się do innych celów jest obecnie 70 sztuk.

Do Groyer robią się w kragach 15-20 klg. wagi - zaś Limburger w segietkach, którego sztuka ma 1/2 klg wagi - zaś do serwatki groyera robią się małe kawałki.

1 klg sera groyer sprzedają po 60 gr. zaś za jedną segietkę Limburską pobierają 40 ct.

Poradek dzienny w stajni:

Przed 4. rano racyna się kadawami pokarmu bytła i takowe otrzymuje najpierw popołudniowe racje ze sruťem i sianem - potem sianem a następnie wodą - Teraz następuje wyprajenie

W zimie co 6 tygodni stryja się, była rapomocą w poro-
nich noży; w lecie zaś stryja się jest zamieszana. by
bejniejszym porostym włośno ochroni krowy od napadu
much i bakow. -

W godzinie 11. przed południem następuje drugie podawanie
rynosci w mianowicie: siecka ze słomy umieszczana ze siecką z oś-
ty. -

W godzinie 4. po południu stryja się krowy taki pokarm jak ra-
no i to stanowi również porzywienie. -

Najsmońiej jest przestrzeganiem, aby krowy zawsze były
i siewca róg dostarczać, a która rapomocą róg do otłocia jest
uproszczona. -

Łól jako spraszkowana dodaje się doł przyradzonego po-
karmu. -

Collacrono cielęta w 9 do 16 tygodni:

Zadawanie rynosci rozpoczyna się w godzinie 6. rano.
Cielęta tego podraju stryja się, nasampród sianem w małych
nawozach dawstach - w 6 tej godzinie następuje napajanie
i zaraz po napojeniu stryja się, a białą srotę umieszczonego
ze siecką - ja oślowi radosny pokarm spryja - stryja się
siano. - W godzinie 9. rano rano się wycozczenie cieląt, jak
mycie, stryjenie i t.p. - W godzinie 3. po południu dostaje
taki sam porzywienie jak rano. -

Napój stanowi mleko umieszczone ze srotą bobiken,
maki orsianiej i otrab. -

Pierwszych dni 10 srotka się napój:

- 7 Lit mleka
- 1 " róg
- 1 kły mieszane srotu

6.
Drugich dni 10 -
5 Lit. mleka
2 Lit. wody
1 kly mieszanego srotu

Ostatnich dni 40.
2 7/8 Lit. mleka
11 1/2 " wody
1 kly mieszanego srotu.

Wzrostowi cielęta w 4-g. miesiący dostają:

1 kly - orsa
0.5 " - strubów
0.5 " - bobikow
0.5 " - kurdunogry
3 " - siana
2 " - siarki
0.02 " - soli

Cielęta w 9-13 miesiący otrzymują:

1.5 kly - strubów
1.5 " - bobikow
1 " - kurdunogry
4 " - siana
3 " - siarki
0.02 " - soli (z kwasu boranij & potasow)

W roku utrzymuje:

- 0.5 klg — otrebów
- 0.5 " — bobiku
- 0.5 " — słudmyjnyj
- 2 " — siana
- 6 " — sienski
- 10 " — mępy
- 0.03 " — soli

W tym czasie Trzymane na chów utrzymuje:

- 3 klg — owsa
- 7 " — siana
- 2 " — sienski
- 0.03 " — soli

Wzrost dojne utrzymuje:

- 0.5 klg — otrebów
- 0.5 " — bobiku
- 0.5 " — słudmyjnyj
- 4 " — siana
- 6 " — sienski
- 20 " — mępy
- 0.03 soli — soli

Bydło do kucenia przeznaczone utrzymuje:

- 2 klg — pełnego maku chm
- 1 " — słudmyjnyj

18kg - strabów
3 " - siana
20 kg - męsy
5 " - plony
100 " - soli -

Föherueglak d. 15^{gr} p. d. 1887.

Lauas M. P. M. Dobropriejowirysar najgtes.
srejt' spacunku i porawania
najmiesny Stanga

Lew Sigmund
Föherueglak
(Baranyer Comitak)

L. 1622
87

Piensa de un padre
muerto 20/10 de 1. 1612

De un
1/11 9 2

V

L. 1753/87

30 606
76

Lhyp. Allen

Świąteczny Komiteto

ok. Towarzystwa gospodar.!

W celu uławnienia / przedkładam rządu-
my kwit i rachunek na pobranych w
Lawniej kwocie 40771 ct.

Pol 10. Dziwnym pobycie w Poesstr.
gw, Dziw s. j. 22. bm. przyjechaniem do
Poesstru, z kąd jutro wyjeżdżam do kont
Lászto, gdzie znajduje się mleczarnia
Dreherowska. -

W mleczarni wiedeńskiej raportem
się z pasteryzowaniem śmietanki i z
dwiema centryfugami; tam bo-
wiem poznatem centryfugę systemu
Lefelata i centryfugę systemu Bur-
meistra el Wein.

Tak piernore jak i Angie są, wcale
niepraktyczne - najpraktyczniejszy
jest separator Larala - ten bowiem
z powodu swej prostej budowy i
składanych z bryk części jest najod-
porowitszy i nim najlepiej robić.

Centrifuga Lefelwa i Bunnesta jest
nader skomplikowana, a wlatarza piers-
sza, wale ze tak powiem nie do wytko-
truba powiem wiecej mi godnie czasu
po spuszczeniu mleka (200 litrów wnetra
centrifugi - nim nastapi wydrilenie
smietanki. Druga niedogodnoś jest
ta, ze mleko chude porostaje we wne-
tro centrifugi, a tylko smietanka wy-
chodzi dołem (wora) - mleko wiec
chude potrzeba po ukończonej robocie
doprowadzić liwaczem do naczyń, a z tym
dopiero mleko na chłodno przepuszczać,
co ze wosk miar jest niedogodnem.

W Pressburgu między innymi za-
poznatem się z konwiami systemu
Egana i to drojarskiego podroju -
Wiekse konwie tak zwane filiatne
wydają mi się niepraktyczne - blacha
borem słaba; wskutek czego wydają
w krótkim nader czasie ulegają zniszc-
zeniu.

Najlepsze, najtwardsze i najpraktycz-
niejsze są konwie Fleischmanna.

Alcaramia Pressburgska siewy się
zupetnem porządkiem, i jest bardzo
dobrze urządzona.

Z braku czasu nie mogę być.
Komitetowi obrzorne sprawozdanie
przedłożyć, proszę więc o uwzględnienie.

604
77

Na ďalšie podrobnosti na poveriť do kraju
bude potrebnýrat jasnore dot 100f, o nadvest.
nie ktorejto bardo uprasam do svet
Lásrlo, gdje podjevia takorych svrebi.
vai bude, po vrem svuore of dalšqaska.
rana, mi pver M. Igana podro. -

Budapest dnia 22. Listopada 1887.

Albarrnia Weherowska

of Svet Lásrlo

ost. p. Martonvásár

L. Prohárarism

Leou Sigmund

POU. 9. 24/XI 1887

£ 1753.

1 ^{1/2} Gal. each:

Christiana De Tordis
Nassau.

W. Lange

25/11 ✓

De abt. van

h. i. P. K.

109, 88

2

Rachunek

78 600
20 l. 1753/87

x otrzymanej raborki w kwocie 30 złr. z Polisseniem pozostałoci z ra-
chunku z d. 15/87 w kwocie 67 53, i z Polisseniem pobranij nadpłaty 4 18,-
co stanowi łączną kwotę 40 złr 11 ct.

Lp.	Wyszczególnienie	Wydano	
		złr.	ct.
1.	Za podróż z Föhrenzglak do Mohacs	3	
2.	Z Mohacs do Pestu i opłata za kufer	7	8
3.	Doroznanowi z okretu do hotelu w Pessie	1	
4.	Za nocleg w hotelu w Pessie	1	
5.	Za odniesienie kuforka z hotelu do drona kol.	.	30
6.	Bilet osobowy z Pestu do Raab	4	30
7.	Doroznanowi z drona do hotelu w Raab	.	40
8.	Za 3 dniowy pobyt w hotelu w Raab	2	70
9.	Za odniesienie kuforka z hotelu do drona	.	20
10.	Bilet osobowy z Raab do Wiednia	3	40
11.	Za 3 1/2 dniowy pobyt w hotelu w Wiedniu	4	80
12.	Doroznanowi z drona do hotelu i z powrotem do drona przy zejściu	2	
13.	Bilet osobowy z Wiednia do Pressburga	1	56
14.	Doroznanowi z drona do hotelu w Pressburgu	.	40
15.	Za 11 dniowy pobyt w hotelu w Pressburgu	6	30
16.	Za odniesienie do drona kolei	.	40
17.	Bilet osobowy z Pressburga do Pestu	6	4
		Suma 44 88	
Budapest d. 22/XI 87		Nadpłata 4 17	
Leuchigmann			

POB. D. 6/XII 1887

№ 1833

30 609
80

Skyp arby

P. Sigmund Leon provi jalk

minij:

Apričmošimj Pamie Sekretaruu! 79610

Udaje sij z prošy do H.P. Sekretara; - Dotyčuras
nie otrymatenu priemidny - M. Šrent dasrlo barivem
dni 4 - x kav vyjechavenu do Pica - a sivi vyjeidam
do Litva ūjfalw - M. Šrent dasrlo nie mo grem stmiej
ratymyrei sij - gdyr nie miatenu gdie mi esmies
i stotora - Prody jaš najuprejmiej H.P. Sekretara
stavdano nadeštanis m priemidny do Litva
ūjfalw avd. p. Keitua - gdie šledy baris dni 11.

Z to prošy ratenam H.P. Sekretarovi
Bpčet 4 887.
12
vyraz nejgledsregj šacundn i provarem
minij sony Scaatigund

L. 1833/87

[Handwritten flourish]

Practica 581 J.
Nr 876 re practica
25/12/87
P 9/12 87

[Red checkmark]
[Handwritten flourish]

611 81

Classe des Telegrammes.
Rodzaj telegramów.

L. 1834

361

TELEGRAMM №
TELEGRAM L.

1080

Landwirtschafts Gesellschaft
Omlinowich Gasse
Lemberg

Dienstliche Zusätze. 30
Dopiski z urzędu.

Styp. ulica

Aufgenommen von
Odebrano z
auf Leitung Nr.
na linji L.
am } 188 um } (Uhr) (Min.) (Mittag)
dnia } o } (god.) (min.) (połud.)
durch }
przez }

Von
Z

Verebely

4

Worte
słów

13

Chiffren
szyfer

Aufgegeben am } 6 } 188
Nadano dnia }
um } 11 } (Uhr) (Min.) (Mittag)
o } (god.) (min.) (połud.)

Text. — Treść.

Leitn. p. n. m. yalo skarbni p. j. h.
Isibranijalu post = Sigmund

POD. 2.

6/III 1887

L 1834

Bemerkungen.

Wenn der Aufgeber die Antwort frankirt hat, so ist dem Ursprungs-Telegramme eine Anweisung auf unentgeltliche Aufgabe eines Antwort-Telegrammes beigefügt, welche vom Adressaten zum Niederschreiben des Antwort-Telegrammes zu benützen ist.

Nähere Angaben über die Behandlung telegraphischer Correspondenzen sind aus der Telegraphenordnung und Tarifzusammenstellung zu ersehen, welche bei den Telegraphenstationen zur Einsicht und zum Verkaufe aufliegen.

Bei Telegrammen, welche mittelst Hughes'schen Typen-Apparates aufgenommen sind, steht obenan in abgekürzter Form Adressort, Aufgabsort, Nummer, Wortzahl, Tag, Stunde, Minute und Tageszeit der Aufgabe.

Die Telegraphenverwaltung leistet keinerlei Garantie für die richtige und rechtzeitige Ueberkunft der Telegramme und hat Nachtheile, welche durch Verlust, Verstümmung oder Verspätung derselben entstehen, nicht zu vertreten.

Die Bestellung der Telegramme im Standorte der Telegraphen-Adressstation und die Weitersendung derselben mittelst Post innerhalb der Reichsgrenzen erfolgt gebührenfrei.

Die etwaigen Boten- und sonstigen Nachtragsgebühren sind auf der Adresse angegeben.

Wird eine Verstümmung vermuthet, so kann binnen 24 Stunden die Berichtigung verlangt werden. Fällt die Verstümmung der Telegraphenanstalt zur Last, so werden die Berichtigungstaxen über Reclamation zurückgezahlt, falls für das Ursprungs-Telegramm die Collationirung bezahlt worden ist.

Tatiana L. 1833

U w a g i.

9/12

Jeżeli nadawca opłacił odpowiedź, doręcza się adresatowi wraz z depeszą „zlecenie“, na którym odpowiedź napisaną być powinna. Bliższych szczegółów, dotyczących się postępowania z korespondencjami telegraficznymi, dowiedzieć się można z ustawy o telegrafach i z taryf, które w stacjach telegrafów są do przejrzania i do nabycia.

Na depeściach telegrafowanych za pomocą przyrządu Hughesa, wymienia się u góry w formie skróconej: miejsce przeznaczenia, stację podawczą, liczbę, ilość słów, dzień, godzinę, minutę i porę dnia oddania.

Zarząd telegrafów nie daje żadnego ubezpieczenia, że przesyłka depeesz nastąpi właściwie i w odpowiednim czasie, i nie odpowiada za straty wynikłe z zaginięcia, z pomyłek lub spóźnienia telegramów.

Doręczenie depeesz w miejscu przeznaczenia, tudzież dalsza przesyłka pocztą w obrębie monarchji, uskutecznia się bezpłatnie. Należytość dla posłańca i dopłaty, jeżeli jakie przypadają, są wyrażone poniżej adresy.

Jeżeli ktoś mniema, że w depeszy zaszyły pomyłki, może w przeciągu 24 godzin zażądać sprostowania. Gdy się okaże, że pomyłka nastąpiła z winy telegrafu, natenczas opłata za sprostowanie uiszczona zwróconą zostanie.

Dem Boten übergeben }
Dano posłańcowi }
um }
Uhr }
Minuten }
Minuten }
pönd. }
188

L. 1862 / 87

3. 612
82
Hyp. ruber

Święty Komitet

ok. Towarzystwa gosp.!

1. W zaliczeniu / przedkładam kwit na pobr.
na II ratę stypendyjną w kwocie 55 złr.
Kwitu na ową ratę przy końcu 2. m. nie wysła.
Tem z tego względu, gdyż już w miesiącu listopad.
Dziele pobratem 55 złr. na miesiąc grudzień ref.
prosztem byłoby Święty Komitet ok. Tow. gosp.
o taskano nadstawio kalibrki i na krótka powrócy
i na powrót do kraju.

Womienai przyszłitem sobie w zupełności
praktyczną wiedzę młeczarstwa, przeto zbytnościem
byłoby, gdybym słuszej ratujmy wad się w ref.
Węgrych, chec borwion 20 km. kopusi w Węgry i
jebnocii do kraju.

W Lutru Wfalu wyrabiają przemaimie sony
miękkie jak Limburger, romadur i Thaler
jednak obok rajcoid w Szworn pobieram wof
jednego z profesorow tud. silecty miew teori
o młeczarstwie.

W Szworn Laszlo raportatem się z uwarani bytka
jak Kirrthaler, Oberinthalor i Allgäuer.
Wp Bia raportatem się z uwarani Luhlindor
i Schwitter.

Do Lutru Wfalu wyjadę około 14. km. przez Post
do Mierzele, z kąd już uprost do Szona.

Do względu iż strymane już dniem Pei sięj.
Dajm 55 złr. nie wysława mi w zupełności na del.
Dzie powrócy i na powrót do kraju; przeto uwarani

Frictus Comitatus ek. Por. gosp. jako najuprejšinjej
o stavkaro navedenaro in jesure 25. čtrna v. l. p.
Misskoloa-prote-stante -

Litra Ugalwina G. Gnidna W.

U postarariem

Leosignur

L. 1924/84

W Langw

21/12 M

cryptum

10/1

Laurie

POD. 29/XII. 87
1954.

Sypn wkur.

O. z. n. względem ocena-
nia Sypnety p. Leona
Sigmunda do przedłożenia
rachunków z utraconych ten-
nisi kalsuck do wyrachowania
w kwocie 65. fl. ra. -

Leżenie utraconych
kalsuck do wyrachowania:

- 1). Porostato p. ostatniego rachun-
ku - do l. 1612. - 10. 71.
  - 2). do 30/10. 887. - 30. -
  - 3). do 15/12. s. l. 1862. - 25. -
-
- Razem - 65. 71.

Imię s. 27/12. 887.

E. G. G.

Sypn

D. Pana

Pana Sigmunda

~~całkowicie~~ / Swanni

Wzięty idący warty z
Dnia 29 kwietnia 1612 - porostata u Pana
z kalsuck dawno innych
kwalifikacji - 10 fl. 71 -
do wyrachowania.

Nie sto wypracowane
reszty Pana Dnia kalsuck
o to:
a) Dnia 30 kwietnia
s. l. 1612 30. -

L. 1954/87

POD. O. 5/III 1888

L. 481

618
3A
88

Allegato

Przebieg choroby wywołanej
wielką kochanką XXIII R. O.
w do wyodrębkowania spran-
kowania p. Allergobacter
o ulepszonym

Wzrost i Allegato
Przebieg XXIII R. O.
N. 5. i. J. J. J. J.
w 500 88
1/2 88

L. 481/88

Received

[Signature]
D. Williams - Dentist -
500 S.

~~Jan. 26th 1888~~

Receipt
of 100 \$ of T. S. J. W.
20 S. J. W.
L. 589

L. 20/2 88

[Signature]

620

Allegretto

<p>Classe des Telegrammes. Rodzaj telegramów.</p> <p><i>L. 833/88</i></p>	<p>TELEGRAMM № 2559 TELEGRAM L. </p> <p>an do</p> <p><i>Towarzystwo gospodarcze Lwów Ossolinska 12</i></p>	<p>Dienstliche Zusätze. Dopiski z urzędu.</p> <p><i>30 90</i></p>
<p>Aufgenommen von Odebrano z auf Leitung Nr. na linii Nr.</p> <p><i>1109</i></p> <p>am } 12/5 1888 um } 8 dnia } o } (Uhr } (Min. } (Mittag } durch } /5 } (god. } min. } (połud. } przez }</p>	<p>Von } <i>Biberka</i> Z }</p> <p>Nr. } 6 L. }</p> <p>Worte } 14 słów }</p> <p>Chiffren } szyfer }</p>	<p>Aufgegeben am } 12/5 1888 Nadano dnia } um } 8 o } (Uhr } (Min. } (Mittag } god. } min. } (połud. }</p>

Text. — Treść.

*Jeżeli sobie poszedzenie
mleczarskie prosze telegraficznie
zaraz Chlebowice. Bischof*

*Odebrano
Widniaj Bischof Nilsen
O to mi wiadomo sposobem powiadzenia mleczarskim
na dwa godzinę wstępną
prop. 14/5. 88
Gudimich*

P. Kay

833

POD. 0, 12 IV 1888
833

Bemerkungen.

Wenn der Aufgeber die Antwort frankirt hat, so ist dem Ursprungs-Telegramme eine Anweisung auf unentgeltliche Aufgabe eines Antwort-Telegrammes beigefügt, welche vom Adressaten zum Niederschreiben des Antwort-Telegrammes zu benützen ist.

Nähere Angaben über die Behandlung telegraphischer Correspondenzen sind aus der Telegraphenordnung und Tarifzusammenstellung zu ersehen, welche bei den Telegraphenstationen zur Einsicht und zum Verkaufe aufliegen.

Bei Telegrammen, welche mittelst Hughes'schen Typen-Apparates aufgenommen sind, steht obenan in abgekürzter Form: Adressort, Aufgabsort, Nummer, Wortzahl, Tag, Stunde, Minute und Tageszeit der Aufgabe.

Die Telegraphenverwaltung leistet keinerlei Garantie für die richtige und rechtzeitige Ueberkunft der Telegramme und hat Nachtheile, welche durch Verlust, Verstümmung oder Verspätung derselben entstehen, nicht zu vertreten.

Die Bestellung der Telegramme im Standorte der Telegraphen-Adressstation und die Weitersendung derselben mittelst Post innerhalb der Reichsgrenzen erfolgt gebührenfrei.

Die etwaigen Boten- und sonstigen Nachtragsgebühren sind auf der Adresse angegeben.

Wird eine Verstümmung vermuthet, so kann binnen 24 Stunden die Berichtigung verlangt werden. Fällt die Verstümmung der Telegraphenanstalt zur Last, so werden die Berichtigungstaxen über Reclamation zurückgezahlt, falls für das Ursprungs-Telegramm die Collationirung bezahlt worden ist.

Uwagi

Jeżeli nadawca opłacił odpowiedź, doręcza się adresatowi wraz z depeszą „zlecenie“, na którém odpowiedź napisaną być powinna. Bliższych szczegółów, dotyczących się postępowania z korespondencjami telegraficznymi, dowiedzieć się można z ustawy o telegrafach i z taryf, które w stacjach telegrafów są do przejrzania i do nabycia.

Na depeszach telegrafowanych za pomocą przyrządu Hughesa, wymienia się u góry w formie skróconej: miejsce przeznaczenia, stację podawczą, liczbę, ilość słów, dzień, godzinę, minutę i porę dnia oddania.

Zarząd telegrafów nie daje żadnego ubezpieczenia, że przesyłka depesz nastąpi właściwie i w odpowiednim czasie, i nie odpowiada za straty wynikłe z zaginięcia, z pomyłek lub spóźnienia telegramów.

Doręczenie depesz w miejscu przeznaczenia, tudzież dalsza przesyłka pocztą w obrębie monarchji, uskutecznia się bezpłatnie. Należytość dla posłańca i dopłaty, jeżeli jakie przypadają, są wyrażone poniżej adresy.

Jeżeli kto mniema, że w depeszy zaszyły pomyłki, może w przeciągu 24 godzin zażądać sprostowania. Gdy się okaże, że pomyłka nastąpiła z winy telegrafu, natenczas opłata za sprostowanie uiszczona zwróconą zostanie.

Dano Boten übergeben }
Um }
Pod. }
Minuten }
Minuten }
Pod. }
188

L. 1167/88

Murawski 30. 621
91

Świetny Komitecie ck. Towarzystwa
gospodarskiego!

Znajdując się w niekorzystnym
położeniu materialnym,
śmiem urościć się do Świet.
Komitetu z prośbą o obciążo-
lenie mnie jako stypendysty
w zakresie mleczarstwa bez-
wrotną pomocą, w której
widzę jedyną drogę mojej
dalekiej przyszłości.

Wyjechałem w sierpniu ro.
ku ubiegłego przez Świetny
Komitet jako stypendysta
do nauki mleczarstwa do
Budapesztu i innych mle-
czarni zagranicznych na 5.
miesięcy - starałem się tak,
że zajmuję w tych zakładach
praktycznie najściślejszemu
przebiegu, chcąc i jak naj-
gruntowniej sobie przyswo-
ić, chcąc się tym sposobem
podzielić z Świet. Komitetem.

za raufaric, a jakim god
Srietry Komitet wytykal za
granicę, aby tem godniej,
kajac pasade, jako miedzi.
Komitet po parrocie do kraju
miał powierzyć.

Dla tudnasiu a jakim
Spółka mlecarska ma do
zwakrenia - mleczarnia nie
mogła zasaz i obecnie nie
more sejsi w ryce a pot
pivany chce oddac jej
swe uslugi a zamitowaniem
obranego kawow i rozna
jamoscia prety nie przyje
marat przez cety cawow
parrotu do kraju i adnej
imiej pasady, ktoraby mu
jakikolwiek byt materjal
ny zaberpierzy mogła -
lecz chce roborowaniem
szym sumiennie radosi
uczyni, jakim zwrotu, przed
wyjadem notaryalnie sie
deklarowat.

Obarcomy jednak widmo
tej kong i zga dricemi
nie majacy mi a niskas
pomocy, czuje sie zmiend.
Lonym probie najuprejmiej
Srietry Komitet a taskano
wsparcie a fundusowow
poradralnych przez Srietry

Homites.

Almito prekonamio,
ie Sictoy Homitel saary
uoglaunio nimiepa, poble
imieno tes rapornio, ie poy
sumierme i gortine rypetna.
nie porudomjeh mi rbovica.
kio stara^{bede} de lokara i g.
nym uajmionego mi to
brodricjtra.-

Leon Sigmond.

PODI 2. 3. VIII 88

1167

Dol

Swietnego Komitetu
ck. Towarzystwa
gospodarskiego
we
Lwowie.

Leon Sigmund
stypendysta mlekarzowski
zam. ul. Dóltziarska li. 65.

prosi o Tarkano idrie.
lenie mi bezwrotnej
zapomogi -

ukazana sum. fac. gosp.

Li. 4 Sierpnia 1888

Dzi 30 sum. zapomogi bezwrotnej

1/2 st.

lewy

Wypłacono 30 pl. Do id. 615

6 VIII 88

L. Sigmund

POD. 10/XII 1888

1769

Ginkgo biloba ^{radix} rachunek

~~Na Spółce~~ 500 egz: brzo: pt: "Rysobecnego sta-
mie intercarvata w Europie" - p. H. i. Wergambroera - na lacuna
kroty 27 Lta: 55 d. -

623
93-80
24

Melanoid

Fund of Melanoid
guelipua

L. 292/89

95 30-825
Młocznarstwo

L 43959

Sejm krajowy uchwalił na posiedzeniu z d. 6. października 1888, co następuje:
„ Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby w porozumieniu z obw. To-
warzystwami rolniczymi przedłożył na następnej sesji sejmowej wnio-
ski, dotyczące popierania rozwoju przemysłu mlecznego i organizowa-
nia handlu produktami nabiałowymi.”

W wykonaniu uchwały powyższej upraszamy Krajowy Komitet,
ażeby wziął pod rozwagę, jakich środków użyłby na cele
podniesienia gospodarstwa nabiałowego w kraju naszym, a następnie
przedłożył w tej sprawie swe wnioski.

Lwów dnia 5. lutego 1889
marszałek krajowy

J. Farnowski

Prionek Wydziału krajowego

Wawrzyniak

Do
Krajowego Komitetu
c. k. galicyjskiego Towarzystwa gospodarczego
we Lwowie

POD. D. 15/II 1889

S. 292

W^o Szujski

14/2 89

Wskazywanie salicynowej odlewny
do Wydziału Krajowego

20/4 - 89

© Szujski

do l. 292/89.

1. 627

97

Wysoki Wydział Krajowy

W odpowiedzi na ^{list} pismo z dnia 5/2 br. L. 43959. Komitet Tow. gosp. galic. ma zaszczyt ~~zaprosić~~ oświadczyć, że sprawa podniesienia gosp. nabiałowego w Galicyi ^(przez wys. sejm za tak ważną sprawą) powinna być przedmiotem gruntownej dyskusji w gronie ludzi fachowych a kraj dobrze znających. Komitet Tow. gosp. galicyjskiego od lat kilkunastu zajmuje się tą sprawą i wiele przygotowań już dokonał. Dość wspomnieć, że dwa razy wystąpił gruntownie w ulotkach wykładowych. Owi sędzi Komitet, że gdyby wys. Wydział Kraj. rozrysował autkielę w sprawie przez wys. sejm poruszonej, łatwo mógłby ocenić na podstawie jej uchwyt i ~~wskazywać~~ ^{rozpoznania} ~~zajmować~~ ^{dotychczasowych} prac obu Towarzystw rolniczych, jakie obrał drogi na przyszłość i z jakimi zadaniami wystąpić do wys. Rady ~~sejmowej~~ i do wys. Sejmu.

Komitet ma zaszczyt prosić, aby sprócz osób przez wys. Wydział Krajowy ~~zaproszonych~~ ^{wzywanych}, pozostałi zostali do narady panowie:

Wł. Szmurkiewicz, wiceprezes Tow. roln. Kwak.

Stan. Jedrejowicz z Jarosłki

Karim. Zelenicki z Cichawicy

Konstantynowicz Kowalski z Orzycia

Jadwisz Langie ref. spraw nabiałowych w Kom. L. Tow. gosp. galic.

Dobrosław Augustynowicz, wiceprezes Tow. gosp. galic.

Andrym Wiktorowicz z Wodnicy

Jan Brajer z Lubkawa

Karim. Pańkowski prof. z Lublan

Kipolit Wozniakowski Sekr. Tow. gosp. galic.

Siob. Gross wicepr. Tow. gosp. galic.

Lwów 12 kwietnia 1889

17. 20/4 1889.

Sto

Elek. Cy

L. 658/89

30 628
98
Mlekarstwo

Wysoki Komitetcie!

W obrębie Oddziału Tarnopolskiego a mianowicie w okolicy Gurymatowa pod-
niesiona została myśl zawiązania Spółdzielni mleczarskiej celem korzystniejszego
zwyższenia dość obfitej ilości mleka w okolicy produkowanego. -

Zważywszy, że w okolicy Gurymatowa stan utrzymywanych wórn wynosi w
promieniu 10^{ci} kilometrów około 500 sztuk, że jednak w spieniszeniu
mleka w tamtej okolicy znaczne bywają trudności i że obecnie cena mleka
świeżego w miejscu produkcji nie przekracza 2 1/2 do 3^{ch} centów za literę, -
zważywszy także, że handel mlekiem w tej okolicy odbywa się wyłącznie w ręku nie-
sumiennych handlarzy żydów, od których konsument nabycie musi
produkt za niekorzystną a po najniższej skrobi korzyść, - z
tych tedy powodów założenie Spółdzielni mleczarskiej w okolicy Gurymatowa
wydaje się bardzo wskazane. -

Niestety jednak myśl ta natrafia na znaczne trudności, mając do zwal-
czenia ogólną opatkę i niedoradztwo w porządkiem takiego przedsiębiorstwa.

Rada Oddziałowa widząc w poparciu z góry silny i skuteczny sposób do zwal-
czenia powyższych trudności, udaje się do Wysokiego Komitetu z prośbą o takowe
poparcie.

W celu krojenia w interesowanych przekonania o korzyściach wymienić
mogących z zawiązania takiej Spółdzielni, potrzebnem jest przedewszystkiem
nieścisłe i jasne przedstawienie warunków z bytu produktów mlecznych,
nie mniej też sposobu tychże wyrobów zastosowanego do wymagań handlu
światowego, - oraz warunków zorganizowania takiego przedsiębiorstwa
i z temże potrzebnych kosztów zarządkowych i administracyjnych. -

Prośbą do tego celu prowadzącym może być jedynie Stow. zyne wydziałowe.

przez osobistość fachową, a obec zebranego w tym celu grona interesowanych.

Jako osobistość do tego kwalifikowaną, uważa Rada Oddziałowa siebie, taksa Towarzystwa gosp. W^{ro} Morgenbessera, którego praca i nauka w tym kierunku podjęta, niemniej też doświadczone wybitny na gromadnej wiedzy i znajomości rzeczy oparte a w czasie ogólnego zgromadzenia w r. 1888 wygłoszone dają przekonanie, że na jego współdziałaniem sprawa założenia Spółki nabiałowej w Gruzmatowie lub jego okolicy powinna być korzystnego poparcia.

Równie potrzebnymi byłyby wskazań co do zasad, na jakich Spółka taka z uwzględnieniem równomiernych korzyści wszystkich stowarzyszonych mogłaby być założona, a w tym celu ewentualne statuta istniejących już Spółek takich w kraju i za granicą, byłyby bardzo pożądanymi.

Niemniej ważną byłaby znajomość rosołtów a cyfrach przybliżonych pojedynczych rosołtów na odpowiednie budynki maszyn i inne przyrządy.

Uważając wiadomości odnoszące się do zasad Spółki i do rosołtów zawładających za materiały do umówienia następnego w gronie najbliższem inicjatorów, Rada Oddziałowa uprasza Wysocki Komitet o udzielenie odnoszących informacji o ile możności najrychlej - a przynajmniej o wskazaniu, gdzie takich zawiązań być powinna.

Do zrobienia ogólnego zarysu na podstawie tych informacji staraniem Rady Oddziałowej będzie zaxkadzić zebranie osób do stowarzyszenia należących mogących i materas upraszać będzie Wysocki Komitet, by na to zebranie został powołany W^{ro} Morgenbessera, na którego odpowiednie przekazywanie i pouczenie Rada Oddziałowa liczy, jako na czynnik, najbardziej przychylnie się mogący do założenia Spółki nabiałowej. —

Intencją naszą jest również uprosić o przybycie na ten termin W^{ro} Antyma Nidkorowicza, którego zdanie o uryciu centryfugi w mleczarstwie i o doświadcze-

niach w tym kierunku poczynionych stać się tabliczki może bardzo korzystnym
bodźcem do wprowadzenia w życie wyżej wymienionego projektu.

Rada Oddziałowa upraszając ponownie z całą usilnością o łaskawą po-
prawie przyjętej myśli, oddaje się nadziei, że Wysocki Komitet podobnie
jak zawsze dotąd i teraz także sprawnie, to Opieka Państwa, stoczyć raczy i
sympatycznej swej pomocy nie odmówi. —

X Rady Oddziału Tarnopolskiego c. k. gal. Tow. gosp.
Tarnopol dnia 3° kwietnia 1889.

J. Wicem
funkcyj. —

Exp.
Do prawnej Rady
od. Tarnopolskiej!

W odpowiedzi na Paucne pismo z dnia
3° b. m. X Komitet ma zaszczyt
donieść szanownemu Państwu zadowolenie
wynikające z szeroko, radość z strony
p. referatu

Do 4° Mikowicka, raczy Pan.
Rada odnieść się bezpodrewno, a
on z pewnością nie odmówi swej
pomocy i zaszczytu, że ma na
bardziej przeniesić się do Tarnop.
la na stałe siedzibę
p. referatu

Komitet
Hulogonbes
24/4 89

7/IV 1889
158

Wm. Langem
do nataleniam

10/4 89

Langem

Mleczanski

Przełożeni Ołtarza Tarnopolickiemu:

- a) 1 egz.: „Statut Das Pörsener Melk. Kerei.“ (Hingeburgann Gnuoffanffoff)
- b) 1 egz.: Statuten des Pressburger Melk. Gnuoffanffoff.
- c) Ustawy mleczarni Bukowieckiej napisanej Spółki o d. 11 Listopada 1887.

Proponuję aby odpisać zaraz, oddzielnymi Tarnopolickiemu w brzmieniu:

Komitet serdecznie ucieszył się, że Rada Oddziału tak szybko zajęła się prośbą zawiązaną spółki i przynęła popierać te ułożenia najgorzej. Statuta spółek wrowymył posetu, zastępcy sobie zwrot takowych. p. Morgenbessera wyprawił Komitet na egzaminowanie zapytań przez Radę, a Kometa podróży jego pokrzyje z funducją Komitetu. Prosi tyżo o dość wreszcie zawiądomienie o terminie z gwarantacją.

Do p. Mikorawiera mieć, że Rada uda bezpostrze dnio (do Komitetu nie może go wysłać) a on z pewnością pomyśli swojej nie adreśowi.

W końcu douści Komitetie urzeka w brzmieniu wystawne uabiatowa, we dwojgu Ktois, Karidy inderesujacy ty ty w przedmioku zwidric' powierzeniu bo wiele nauczył się moi

Langem

Do p. Morgenbessera:

Komitet proznie przyji' w puznosie oddzielnymi Tarnopols. w sprawie restorowania spółki mleczarskiej. Za najekskuzerniejse, zai' puznosie uwaro' wystawie' pawa na egzaminowanie orlan. kawdy' i'ego oddziału. Chociej' w' pawa puzno udat' się w wstajinymu terminie do prozesa Vivicua a po ztorzeniu Komitetowi Kwołkiego sprawowania otrzymat' pawa zwrot Kowlin' podróży i' dyet widel' nomny dla Inspektora Chom krotka ukladawicuj - z funducją ztorzonego na cele mleczarskwa w r. 1887 przez w' pawa do dyspozycji Komitetu.

Langem

Langem

L. 687/89

Nabrat

30 620

10

L. 14433.

Upraszamy Szanowny Komitet, by
cechciał przyspieszyć natatwienie pisma
tutejszego z dnia 5^{go} lutego 1889 L 43959
i przedłożyć nam swe wnioski
w sprawie dotyczącej sposobu pod-
niesienia gospodarstwa nabiałowego
w kraju naszym.

Dziś dnia 6 kwietnia 1889
Marszałek krajowy

Armowski

Colonek Wydziału krajowego

Lehrmanowski

Do
Szanownego Komitetu
c.k. Towarzystwa gosp. galicyjskiego

w
Lwowie

1889
L. 687

Priva l. 292 presentano H
Langienu d. 15⁸⁹ 1889 Ogher

Statutano pro
L. 292 / 89
1874. 89
Aulorably

L. 770/89

Nabiat

1022

102:

Szlachetne Towarzystwo
Gospodarskie.

Zdzienników dowiedziałem się, o odbytem w dniu 27° lutego r. b. publicznem posiedzeniu Rady ogólnej Szlachetnego Towarzystwa gospodarskiego, na którym między innymi, wystąpił Wł. Niekorowicz, z bardzo pouczającym i zajmującym wykładem w sprawie nabiałowej. Od wielu lat, na porządku dziennym rozpraw Rady ogólnej Szlachetnego Towarzystwa gospodarskiego stojącej, która, pomimo przedyskutowania onejże wszechstronnie, dotąd jest chłonna, i niewydaje pożądaných owoców — że głównie chodzi o zadanie spółek mleczarskich, któreby en gros. prowadziły na eksport produkcje przetworów mlecznych, a spółki takie, dla braku widoków, otrzymywania jabłoch większych korzyści z przetworów mlecznych, niejawiają się, i że przetwórczy komitet, uprosić ma Wydział Krajowy: izby zwołał ankie. te w sprawie nabiałowej, dla przygotowania wniosku na następną sesję sejmową, dotyczących się pomierania rozwoju przemysłu nabiałowego, i zorganizowania handlu produktami nabiałowemi.

W celu pomysłnego i przedszego rozwoju tego przemysłu nabiałowego, osmielam się przedtorzyć niniejszem Szlachetnemu Towarzystwu gospodarskiemu, projekt i środki, ku temu celowi posturzyć mające, na prowadząc w tym względzie następujące fakty i wnioski:

Bez wątpienia, przemysł nabiałowy, aby mógł realnie przysporzyć większe i pewne korzyści, urasadniać się musi na przetwarzaniu nabiału, na produkty nabiałowe, głównie na fabrykacji dobrych starych serów, jak szwajcarskich, holenderskich, które nasłanują nabrzeżowe i wstady fabrykacji serów, wprawdzie coraz więcej powstające, jad na przykład w naszej okolicy wrosna: w Ołpinach

wie Wisniowoy, w Modrowce i Jaszcziwi, lecz te produkują
sera chude, kwasowate, posmak mają mocno kwasowato-
ny, która słoność kwasu ich ponieważ neutralizuje i zagu-
sza; a przytym doszta fabrykacyj onych, są zaledwie
i wiele czasu i pracy zabierają, i dla tego są one za dro-
gie, w cenie po 1. rub. i 1. rub. 10 cent. a. w. za kilo. przeto też
onych zbyt, ogranicza się jedynie, na obrocie handlowym
tylko w kraju - rozsypane bywają, pod sklepach rolniczych
i handlach w drodze obrotu, i poszukują, i bieżą, i
się obkupują.

Wskutek takiego stanu tych zakładów nabiałowych
w miarę, jak jedne nowe w kraju powstają, to dru-
gie upadają i nielub, przemysł nabiałowy, natężył
odpowiednie drogi, dla niewyżnia stosownych środków do-
tąd jeszcze niesolidarowany, przynależnie rozwinąć
się nie mógł i nie może.

W tym względzie osmielam się przytoczyć i oświad-
czyć, że ja przyszedłem na pomysł i wynalazek, nowo-
nemi specyfikami chemicznymi, wytwarzania z nabia-
tu, nowego gatunku serów stałych, które dotąd ni-
gdzie, ani w kraju, ani zagranicą, na targowicach i
handlach nie były choź, i takowe nowo w obrocie
handlowym, na targowicach, nietylko już krajowych,
lecz głównie zagranicznych, ujawnią się, i przez
obupców chętnie nabywane, i poszukiwane będą.

Ten obrot handlowy nawiązuje i uregulowuje należy,
szczególnie z Wiedniem, tudż targowica główna.

„Großmarkthalle“, zwana, i innemi, na przestmiesiach
istniejącemi; jako też z Wiedniem, Centralną Spółką
Edyktową produktów nabiałowych z Austrii
do zamorskich państw i krajów - albo i bezpośred-
nio z Angielską, główną firmą „Puffelot Comp.“, ze
siedzibą w Sanghaj w Chinach.

Przystępując do istoty rzeczy: Sera mojego systemu,
czyli sposobu fabrykacyj, różnią się od serów szwajcar-
skich, holenderskich, i nasrobajowych, czyli Ołpin-
skich, Wisniowskich, Modrowskich i innych, specy-
fijną ciężkością, i ustrojem masy - są one 3. razy

lepsze od pierwszych, dopiero wymienionych tak: że
 gdy u nas wkrósnie, w handlu Lazarowicza, znajdują
 się Moderowski drogą sera, w wielkości małego zarow-
 wego damienia, wazy 16. kilo, i kosztuje 16. ztr. a w. [no
 1. gultenie za kilo] to drogą sera mojego systemu, zupeł-
 nie takiej samej wielkości, małego zarowego damie-
 nia, wazy tylko 6. kilo, i kosztuje 5. ztr 40. int [no 90. d
 kilo] czyli 3. takie drogi, kosztują razem, także 16. ztr
 40. int. a w. co stać pochodzi: że w serach szwajcarskich,
 polenderskich, Moderowskich i innych nasza droga swych
 masę jest rbitą, reloncentrowana, zaś w serach mojego
 systemu, jest masa ławniejsza, pulchna, i przyjmuje
 więcej tłuszczu czyli masła, jad pierwsze, a gdy przytem
 5, przyjemnego smaku i tłuszczejze o 40 do 50 pro-
 cent od serów Moderowskich, Wisniowskich, i innym po-
 dobnych, przeto są pożywniejsze i posilniejsze są one
 naturalnego różowego koloru, która barwa, obfitości
 tłuszczu (: masła) im nadaje. - Wytwarzane one by-
 wają ze świeżego, dobrze wyśniętego sera, i z kwaś-
 nej smietany, i to wprze ciągu 6. do 7. godzin, po którym
 czasie znajdują się już w formach, i odduje się je do
 magazynu, do wywaporowania i wysychania, czyli
 do dojrzewania, gdzie one wprze ciągu dni 50. do 60. do-
 rzewają, i do wzięcia i eksportu są zdolne, gdy zaś se-
 ry inne, potrzebują czasu do dojrzewania 6. 7. i do 8.
 miesięcy. - Sposób fabrykacji moich serów jest po-
 jedynory i tatory, jednak musi być ogólny, oparty on
 jest na rachunku proporcjonalnym, co dostosunklu
 czasu omych składników i w swoim odpowiednim
 czasie. - Na płytach kuchni Angielskiej, umieszczo-
 ne będą, sloty żelazne, białą glazurą oblewane, na
 których wysadzić owalne podkowy, zamieszczone,
 mi wewnątrz wiostami, do mieszania masy pod
 przydryliciem, obracać się czyli biegać będą. -
 Celem wykazania: że obrot handlowy serów mojego wy-
 roba, będzie pewnym, szybkim i bardzo korzystnym.

że one dolijami zielarnemi, do targowic zagranicznych
aparowcami, do zamorskich państw i krajów dochodzić
będą, naprowadzam: że gdy kupiec na targowicy Wiedeńskiej
spostreże, przypuszczając, drąg sera z fabryki Moderow-
skiej, pomijam droższe sery Szwajcarskie i Holenderskie
wagi 16. kilo, za cenę 16. guldenów, zaś obok niego, moje
go wyrobu 3. dręgi, jeden na drugim pyramidalnie
leżące, każdy takiej samej wielkości, jak Moderowski,
razem 18. kilo wagi, także za cenę 16. guldenów [40. cent
więcej] zedziwiająco będzie różnicę badał, a gdy się prze-
dłama: że te 3. dręgi są o wiele tłuszcześnie, porzywiejsze i
smaku przyjemniejszego, chętnie i skwapliwie do naby-
cia onych przystąpi:-

Tak inowu w szeregu innym względnie rzecz biorąc; przyta-
mam: że konsument w handlu winnym, zarządca fikle wina
za 10. cent, nie przedłoży butelę 2. cent. i kawatek sera Mode-
rowskiego, o 6. dekagramów, razem kosztuje go 18. cent. -
Zaś drugi konsument, zarządca fikle wina 10. cent. butelę 2. cent.
i kawatek sera mojego wytworu, także sam drugi kawatek
jaki dostał konsument Moderowski - dostaje on też fikle
wina i butelę 12. cent. i także drugi kawatek sera mojego, lecz
ten wagi tylko 2. dekagramy, który kosztuje tylko 1 $\frac{1}{2}$ centa, czy-
li razem kosztuje go, wina, butela i sir 13 $\frac{1}{2}$ cent. co widząc, zarzą-
da on dalej drugi i trzeci także sam kawatek tegoż sera, któ-
re waga razem 6. dekagramów, w cenie 5 $\frac{3}{4}$ centa, zawa wszyst-
ko zapłacił on 17 $\frac{3}{4}$ centa, odziedziczył rozróżnieniem $\frac{2}{5}$ centa, naszy-
cony i posilony, gdy tymczasem konsument pierwszy, przy se-
rze Moderowskim, powstał głodnym i odziedziczył, lub zmie-
lonym został do zarządzania niechby tylko jeszcze jednego ka-
watek sera Moderowskiego, o 6. dekagramach, to zapłaciłby
razem 24. centy. -

Zresztą, co teraz naprowadziłem co do podległości, czyli przy-
tu serow mojego systemu, odrazi się w praktyce, jako rzecz
istotna, i wątpliwości niepodpadająca. -

Na urzędnicie i poparcie zaś istoty rzeczy, tworzącej
się rzeczywiście doskonałości serow mojego systemu, któ-
rych dostać fabrykacy są mało, i także nie więcej wyklarują
a cena onych wynosić będzie tylko 90. cent. za kilo [lecz ta ce-
na powinna podwyższać się będzie] tłuszcześnie będą po 1. guld-
ie bardzo tłuste, po 1. 10. cent. a. m. oświadczam: że spodu-
kawałem obecnie, jeden drąg sera mojego systemu, wagi
5. kilo, wielkości małego żarnowego kamienia, który dla
chętne Towarzystwo Gospod. przetoż gotów jestem -
Ten drąg sera, z fabrykawałem w jednym domu gospodar-
nym, pod miastem Prosnem, gdzie jest dwie drogi dobrej rasy,
lecz z materiału czyli z nabiału lichego, pochodzącego z pa-

szu zielonej, wodnistej, tym dojilom poddawanej, mianowicie
ztrawy ogrodowej cienistej [między gęstem sadem] chwastow, listki
zjarnyn i zbutwiałych kartofla, a napoj ich stanowi surowa wrecz
na woda.

Bomimo tal lekkiego mleka, wytworzony z niego przezemnia
krag sera, jad dobry produkt sie przedstawia, ktory niepo
rownanie bedzie doskonalszym, gdy bedzie wytworzony z
mleka, pochodzacego z paszy positifnej suchej, mianowicie
z dobrego siana, komiru, sicerki parzonej, z dodawaniem
domiej osypow z owsa lub bobu, a wawarywa, baradaw
pastewnych, i cieply wzmocniony wywarami napoj, ktora
tal positifna pasza, jad powszechnie wiadomo, wytworza
mleka gste, tuste i stodkie.

Co do kosztow fabrykacyi serow mojego systemu, tablo-
we obliczamy, a te przecieznie na jeden kilo wypadaja:

- 1) Drewno opatowe ----- 1. cent
opat w glami kamiennymi 1/2 centa
- 2) specyjala chemiczne ----- 1. "
- 3) sol ----- 7/4 "
- 4) podatki konsumcyjny w Wiedniu ----- 2 7/2 "
wedle taryfy, do 100. kilo 2. str 50. cent.
- 5) prowizya dla agencji w targowicy w Wiedniu ----- 2 1/2 "
- 6) stoly w Wiedniu ----- 2. "
w drodze ukladu, moze byc zmizona
- 7) ludzie fabryczni i werkfabryczni ----- 4 1/4 "

varen ----- 13 1/2. cent

Na kilo sera mojego wytworu, potrzeba 10. kwart, czyli
8 3/4. liter niecierzanego mleka, ktore wydadaja 1 1/2 kwart
kwasnej smietany, a sera swiezo in crudo 50. tutow,
czyli 80. dekalagramow, z ktorych ubywa przy szmeto-
wanin 1/3. czesci.

Kwarta smietany, zawiera masta 11. tutow czyli 17 3/8 deka-
ras zlepszego mleka, pochodzacego z paszy positifnej-
szej, szeregobnie z osypow owsa lub bobu, zawiera 12 do 13.
i 14. tutow tuszczu czyli masta.

Kwarta mleka wiec przynosi przez wytwarzanie se-
row mojego systemu, czystego dochodu 7 1/2 cent. a przy
lepszej smietanie, o 13 i 14. totech tuszczu zawieraja-
cej, przyniesie czystego dochodu 9. do 10. centow.

Natem przerywam to ogolnislowe i skrotkie przedsta-
wienie istoty rzeczy, do wzreczstronnego omowienia

której, wiele czasu i obszernego opisanie potrzeba, co teraz pomi-
jam, i upraszam, Szlachetne Towarzystwo Gospodarskie raczy
po rozważeniu i zbadaniu tej sprawy, i uznaniu jejże za uzasadnio-
ną, przyjąć za podstawę do rozwoju przemysłu nabiałowego
we wschodniej połowie Galicji, do obrębu działalności Szlachet-
nego Towarzystwa gospodarskiego materiają, przedstawiomij niniej-
szem projekcie, zakładania spółek mleczarskich, i aby wptynęło
i pobudziło oddziały Towarzystwa gospodarskich, do zaprowadze-
nia związkowych fabryk serów mojego systemu, zaś wię-
ksze szlaby [jak naprzykład Szlaby Tirasycyjskie] mają mieć
własne samoistne także Zakłady fabryczne.

Zanim ale związkowe fabryki nastąpią, raczy Szlachetne
Towarzystwo Gospodarskie przedewszystkiem, wyjednać umiesz-
czenie mię na jakimś folwarku we większym szlacie, najisto-
sowniej w szlacie Tirasycyjskim. W tym szlacie byłby
Zakład główny, gdzie wbięracym roku, sprowadzałaby ten
Zakład, ze 100. węgów sera mojego systemu, i takowe przese-
do Wiedyjskiej głównej targownicy, i do Centralnej Spółki Ekspor-
towej produktów nabiałowych z Austrią do zaimorskich
państw i krajów, celem uregulowania obrotu handlowego,
a gdy to już nastąpi, i Zakład Tirasycyjski, rozprze-
stanie się do wielkich rozmiarów, wystąpiłyby Zakłady związ-
kowe do tego Zakładu głównego, swoich kandydatów, ja-
ko przysiężnych Dyrektorów fabryk związkowych, do
obranajmienia ich i nabycia nauki fabrykacji serów
mego systemu - lecz ci Dyrektorowie, muszą być bar-
dzo zaufanymi ludźmi, kontraktami i klauzulami
związanymi, aby nie rozpowrzechniali, swego systemu
produkcji serów, dla unieszkodliwienia partactwa pry-
watnych przemysłowców - przyczym będą ci Dyrekto-
rowie, bardzo dobrze remunerowani.

Co do charakterystyki powołania mojego: jestem emeryto-
wanym diurnistą sądowym przy urzędach gruntowych,
a przedtem byłem aktuariuszem przy byłych c. k.
domownikach granicznych - jestem żonatym, ożi-
cem 5. dzieci - liczę wiekku lat 64. - Dzieci wszęchnoży
Proszkiej, cieszą się czestym zdrowiem. - Co do moral-
nego charakteru mego, powołuję się na rekomenda-
cję W. Pana Jaciewicza, c. k. Notariusza, od 20. letku lat
w Wrośnie funkcjonującego, któremu z moim imie-
niem będącym pomysłem, wynalazionego nowego
systemu wytwarzania nowego gatunku dosko-
nalszych starych chemicznych serów, zwiery-
tem się, i tenże swoją radą, mię wspierał, i do eks-
perymentów pobudzał.

Ostatecznie proszę, Szlachetne Towarzystwo gospodar-

sdle rzeczy jak najrychlej zawiadomic mi^o godnej decy-
zji na niniejsze przedstawienie, aby, w uwzględnieniu fakto-
go, można także na wystawie targowej we dworcu, w dniu
8: Wrzesnia r. b, odbyć się moją, dostawę 2000 kłb. siarki
szkła chemicznych serów mojego wytworu [choć to jest
rzecz, niekonieczna, jak przedło obrót handlowy wyżej po-
dany, bezpośrednio ze zagranicznemi targowicami organi-
zowanym będzie] - zaś na wypadek: nieprzychylenia się
do tego przedstawienia, abym mógł, inne kombinacje i
drogi, do osiągnięcia mojego celu, przedsięwziąć.

Krosno 24: Wwietnia 889.

Antoni Korzanowicz

POD. W. 26/IV 1889
770

W. Sadulfranci Langiemu
do rozprawiania i przekładu.
winnia swego i dania komitetowi
z uwaga, iż wypadatek by nam
nie kuszyc, jak to pominie
kota w worku, namydlu, iaby per
tent z charakterem swego produktu
wystąpił na wystawie i przedlat go
oczeniem rzeczoznawców.

30/4 89.

Cross

Wystawy targowej
nie będzie więc
niech przypadek kraj sera
do Komitetu w Warszawie
celu badania wyrobku.
Langie

Do
Szlachetnego Galic.
Towarzystwa gospodar-
skiego we Lwowie

Antoni Wrzanowicz
emerytowany dictariusz
przy dsigacki gruntowych
z Wroosna.

przedstada przedstawienie
tyczące się rozwoju przemij-
stwu, w dziale nabiatorowyn go
spodarstwa rolniczego.-

do d. 770/89

I 9 up

Do Pana
Antoniego Krzanowicza
smier. Dyktaryusza
przy Rozgaleh gruntach
wylh 4 Pruskie!

✓ w sprawie seroi
wyrób

✓ nam

630
108

W piątowieciu Pańskiego
zwołania z dn. 24/4 r. 89
Komitet c.k. Tow.
gospod. zawiadania
Pana niniejszem o
obroceniu projektowanej
wystawy targowej i innych
staow Rwierat gospo.
darskich i nprasza
4 obce tej okolicznosci
o nadestanie ~~nie~~
~~Wiednie~~ jednego kregu
Hra pańskiego wyrób
4 miesiacu Październi,
Kni 24 prasiu 4 ktorym
sie wbednie ice chowci
targ zbozowy.
Upraszaamy zarowno cde
amrotu Rozstow o po-
danie ceny takowego

17. 20/7 89
Komitet
J. K. Kom. Dulowzymbly

L. 949/89 № X.

Nabrat

30

887

107

Ministerstwo roln.: reskryptum
z dnia 23. Maja 1889. do L.
6178/639 (odnosnie do przed-
stawienia Komitetu z dnia
16. Maja 1888, L. 834, wiodly,
za nastepujaca rozluczye w
sprawie subwencyi - na wedlo-
wnego Instruktora dla gospo-
darstwa nabialowego -

Siebi wird bemerkt, daß ich nicht
in der Lage bin, irgend einen Beitrag
für einen Mundarinstruktor für Milch-
wirthschaft zu bewilligen oder für
den wüßte Jahr in Aussicht zu stellen,
wenn die heurigen Beiträge für
die Landes-Landwirthschaftslehre die
Dotations der Akademienverwaltung
bedeutend belassen würden.

Wien den 23. Mai 1889.

Der k. k. Akademienminister
gez. Gf. Falkenhayn ^{ny}

L. 949/89. 7c X

Wm Jaden Laurie

Dr. 15/6/89

Philosophy

crystalline

2 sublimation

Laurie

